

UNIVERZITA KARLOVA
FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD
Institut komunikačních studií a žurnalistiky
Katedra mediálních studií

Diplomová práce

2023

Bc. Pavla Procházková

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra mediálních studií

Využití médií při výuce anglického jazyka v ČR

Diplomová práce

Autor práce: Bc. Pavla Procházková

Studijní program: Mediální a komunikační studia

Vedoucí práce: PhDr. Radim Wolák

Rok obhajoby: 2023

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 29. 12. 2022

Pavla Procházková

Bibliografický záznam

PROCHÁZKOVÁ, Pavla. *Využití médií při výuce anglického jazyka v ČR*. Praha, 2023. 95 s.

Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií. Vedoucí diplomové práce PhDr. Radim Wolák

Rozsah práce: 119.761 znaků

Abstrakt

Cílem diplomové práce s názvem „**Využití médií při výuce anglického jazyka v ČR**“ („**Use of Media in English Lessons in the Czech Republic**“) je zhodnotit používání starých, klasických i nových médií při výuce angličtiny na českých základních i středních školách i v soukromých hodinách vedených lektory AJ. Před vlastní výzkumnou částí seznamuje práce obecně s médii starými i novými v českém školství a s jednotlivými typy nových médií, uvádí historicky média používaná pro výuku angličtiny v našich zemích, ze současné doby uvádí přehled používaných médií a především seznamuje s webovými stránkami a aplikacemi vyvinutými pro výuku angličtiny. Uvedeny jsou i výsledky studií z poslední doby věnovaných zkoumané problematice. Výzkumným cílem praktické části je analýza odpovědí 50 pedagogů získaných pomocí dotazníkového šetření, odpovědí na otázky týkající se využívání starých i nových médií ve výuce anglického jazyka, a to v době před koronavirovou pandemií, v době distanční výuky během pandemie a v současnosti, a kvalitativní výzkum nejvíce používaných nástrojů nových médií ve výuce AJ. Výzkumnými metodami jsou rešerše odborné literatury, kvalitativní metody, dotazníkové šetření a analýza výsledků dotazníkového šetření pomocí kvantitativních a kvalitativních metod výzkumu.

Abstract

The aim of this diploma thesis, entitled "Use of Media in English Lessons in the Czech Republic" is to evaluate the use of old, classic and new media in teaching English in Czech primary and secondary schools, as well as in private lessons conducted by English language tutors. In the first part, the work introduces old and new media in the Czech education system and individual types of new media, presents historical media used for teaching English in our countries, provides an overview of the media used at the present time and, above all,

introduces websites and applications developed for teaching English. The results of recent studies dedicated to the investigated issue are also presented. The research objective of the practical part is the analysis of the answers of 50 educators obtained using a questionnaire survey, answers to questions regarding the use of old and new media in the teaching of the English language, namely in the time before the coronavirus pandemic, in the time of distance learning during the pandemic and now, as well as qualitative research of the most used new media tools in English lessons. The research methods are literature searches, qualitative research methods, questionnaire surveys and analysis of questionnaire survey results using quantitative and qualitative research methods.

Klíčová slova

Média, stará média, klasická média, nová média, výuka AJ, anglický jazyk, výuka jazyků, učebnice, televizní kurzy, webové stránky, výukové aplikace, M-learning, koronavirová pandemie, distanční výuka, dotazníkové šetření.

Keywords

Media, old media, classic media, new media, teaching English, ESL, English language, language teaching, textbooks, TV courses, educational websites, educational applications, M-learning, coronavirus pandemic, distance learning, questionnaire survey.

Název práce/Title

Využití médií při výuce anglického jazyka v ČR

Use of Media in English Lessons in the Czech Republic

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala PhDr. Radimu Wolákovi, vedoucímu mé diplomové práce, za vedení, připomínky a čas, který mi věnoval.

Obsah

Úvod.....	9
Vztah tezí a výsledné práce	11
1. Teoretická část: Média v oblasti vzdělávání	12
1.1. Role médií v oblasti vzdělávání	12
1.1.1. Vymezení základních pojmů v oblasti médií	12
1.1.2. Výuka cizích jazyků na českých školách a její technické zajištění starými a novými médií	14
1.1.3. Chronologický pohled na roli médií v oblasti vzdělávání.....	17
1.1.4. Média ve výuce angličtiny v době socialismu	21
1.2. Média zapojovaná do výuky jazyků	22
1.2.1. Stará – klasická média zapojovaná do výuky jazyků.....	23
1.2.2. Nová média zapojovaná do výuky jazyků.....	28
1.3. Gamifikace ve výuce	34
1.4. Problematika výuky jazyků v období koronavirové pandemie	43
2. Výzkum: Využití médií při výuce anglického jazyka v ČR.....	45
2.1. Popis výzkumu.....	45
2.2. Vývoj využívání médií ve výuce v posledních letech	49
2.2.1. před pandemií koronaviru	53
2.2.2. v době distanční online výuky.....	53
2.2.3. v současné době.....	55
2.2.4. porovnání a zhodnocení	55
2.2.5. Nejvíce využívané nástroje nových médií ve výuce anglického jazyka	56
2.3. Porovnání zapojování médií do výuky AJ na různých stupních a různých typech škol.....	65
2.3.1. Zapojování médií do výuky AJ na 1. stupni ZŠ	65
2.3.2. Zapojování médií do výuky AJ na 2. stupni ZŠ	66
2.3.3. Zapojování médií do výuky AJ na gymnáziích a SŠ	66
2.3.4. Zapojování médií do výuky AJ u soukromých lektorů (v soukromém sektoru)	67
2.4. Odlišnosti ve využití médií pro výuku u pedagogů v různých věkových kategoriích.....	68
2.5. Zhodnocení dopadu pandemie na využívání médií ve výuce AJ	71
Závěr	72

Summary	74
Odborná literatura	77
Další zdroje	78
Diplomové práce k tématu	83
Teze Diplomové práce.....	84
Seznam příloh.....	87

Úvod

Žijeme ve světě médií a masové komunikace, které jsou tak charakteristické pro současnou dobu – začátek nového tisíciletí - a ovlivňují bytí každého člověka, těch nově narozených vlastně od samých počátků. Média jsou důležitým prostředkem naší komunikace s okolním světem, jsou samozřejmě i nenahraditelným prostředkem v procesu našeho vzdělávání.

Tato diplomová práce si klade za cíl reflektovat současný stav využívání médií ve výuce anglického jazyka v České republice. Pro výzkum diplomové práce bylo zvoleno tradiční dělení médií M. McLuhana na stará a nová média, přičemž výzkum se zaměřuje především na nová digitální média ve výuce. Kapitoly teoretické části práce se budou věnovat vymezení základních pojmů z oblasti médií a jejich klasifikaci a typologii, důležitým podkladem pro práci bude ověření možností využití moderních komunikačních technologií v českých školách po stránce technické, tedy zda stát podporuje a finančně zajišťuje používání nových médií na školách, popř. jak se toto technické zabezpečení odráží ve výsledcích výuky - v dosahované kvalitě znalosti anglického jazyka v mezinárodním srovnání. Problematika současného stavu médií bude doplněna chronologickým pohledem na zapojování médií do výuky. Jednotlivé kapitoly teoretické části budou věnovány starým, klasickým médiím zapojovaným do současné výuky – učebnicím, televizním kurzům angličtiny, následovat budou kapitoly věnované novým, digitálním médiím – webovým stránkám a aplikacím.

Ke zvolení tématu využívání nových médií ve výuce angličtiny vedly autorku vlastní zkušenosti s vyučováním angličtiny, seznamování se s dalšími a dalšími nově vznikajícími pomocníky – webovými stránkami a aplikacemi z oblasti nových médií, hodnocení, jakým způsobem mohou jednotlivé nástroje prospět žákům a pomoci jim ve zvládnutí probírané látky.

Důvodem volby uvedeného tématu byla, kromě osobních zkušeností s výukou a vztahu k angličtině a jejímu osvojování a zvládnutí, i situace minulých dvou let, doba koronavirové pandemie, která ovlivnila životy miliónů lidí na celém světě a přinesla s sebou mimo jiné i změny v oblasti vzdělávání, v oblasti vývoje nových nástrojů ve světě médií v důsledku nových potřeb apod. Cílem výzkumné práce je tedy vysledovat a zachytit, co poslední léta ve sledované problematice přinesla, jaký měly změny ve způsobu výuky (prezenční výuka – distanční výuka – online výuka – kombinovaná výuka) vliv na pedagogy ve smyslu používání učebních pomůcek či konkrétních médií sloužících k výuce angličtiny.

V neposlední řadě si tato diplomová práce klade za cíl zvýšit povědomí učitelů i studentů o dostupných nástrojích pro výuku angličtiny ve světě nových médií a motivovat pedagogy k jejich využívání.

K výzkumné práci budou shromážděny údaje a informace od padesáti pedagogů, hodnoceny budou i jejich postoje k uvedené problematice, získané zvolenou metodou – dotazníkovým šetřením. Zkoumán bude vývoj využívání médií ve výuce v posledních letech, porovnáván bude stav před koronavirovou pandemií, v době distanční online výuky a v současné době, analyzováno bude zapojování médií do výuky anglického jazyka na různých stupních a různých typech škol, tedy jmenovitě na 1. stupni ZŠ, na 2. stupni ZŠ, na gymnáziích a jiných středních školách a ve výuce angličtiny u soukromých lektorů (v soukromém sektoru). Sledovány budou také odlišnosti ve využívání médií pro výuku u pedagogů v jednotlivých věkových kategoriích.

Jako primární zdroje budou sloužit v teoretické části odborné publikace věnované médiím obecně, médiím v oblasti pedagogiky, mediální výchově a mediální gramotnosti, u zpracování jednotlivých typů a nástrojů nových médií potom především domovské webové stránky uvedených nástrojů. Teoretickým podkladem pro praktickou část budou odborné publikace

z oblasti metodologie výzkumu médií. Za účelem aktuálnosti budou důležitými zdroji pro teoretickou i praktickou část diplomové práce výsledky nejnovějších výzkumů z dané oblasti a konkrétní kroky MŠMT ČR poslední doby týkající se výuky anglického jazyka a používání médií a jejich zabezpečení po technické stránce.

Vztah tezí a výsledné práce

Struktura práce uvedená v tezích byla dodržena, téma zpracováno podle zamýšleného schématu, doplněno bylo několik kapitol v teoretické části. Samostatnou podkapitolu dostalo *Vymezení základních pojmů v oblasti médií*. Role médií v oblasti vzdělávání byla zpracována mimo jiné chronologicky – v podkapitolách *Chronologický pohled na roli médií v oblasti vzdělávání* a *Média ve výuce angličtiny v době socialismu*. Média zapojovaná do výuky jazyků byla konkrétně rozpracována v podkapitolách *Stará – klasická média zapojovaná do výuky jazyků* a *Nová média zapojovaná do výuky jazyků*.

Za účelem zachytit co nejaktuálnější situaci ve výuce jazyků byly zpracovány výsledky nejnovějších výzkumů a shrnuty do samostatné kapitoly *Výuka cizích jazyků na českých školách a její technické zajištění starými a novými médii* a *Problematika výuky jazyků v období koronavirové pandemie*.

1. Teoretická část: Média v oblasti vzdělávání

1.1. Role médií v oblasti vzdělávání

Masová média a jejich využívání jsou charakteristickým rysem současné společnosti.

„Z jednoduchého nástroje, kterým byla masová komunikace ještě na počátku minulého století, vyrostla v mohutný systém, bez něž je fungování globalizované informační společnosti dnes už nepředstavitelné.“¹

„...média se významnou měrou podílejí na socializaci moderního člověka, tedy na procesu, jímž se jedinec vřazuje do „své“ společnosti.“²

1.1.1. Vymezení základních pojmů v oblasti médií

Média dělíme podle historické doby vzniku na *média stará* (tištěná média, rozhlas, televize, film, nahrávky) a *média nová*, založená na digitálním kódování dat, počítače (hardware, software), tablet, mobil, aplikace, počítačové sítě (internet), sociální sítě, blogy, internetové vyhledávače a další webové služby. Pojem *nová média* vznikl jako protiklad k pojmu *stará* nebo *klasická média*. Poprvé tento termín uvedl kanadský teoretik Marshall McLuhan v 60.

¹ JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ, 2015. *Masová média*. 2., přepracované vydání. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0743-6. S. 19

² JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ, 2015. *Masová média*. 2., přepracované vydání. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0743-6. S. 21

letech 20. století. Jedná se o digitální média, která jsou založena na kódování dat. Bývají označována také jako interaktivní.³

V odborné literatuře lze dohledat celou řadu definic nových médií: Slovník mediální komunikace vymezuje nová média jako „komunikační prostředky využívající k přenosu mediovaného sdělení nebo k uchopování informací počítačové technologie“⁴, Praktická encyklopedie žurnalistiky je charakterizuje pomocí „společných rysů jako je nehmotná číselná podstata, matematické zpracování, kombinovatelnost, modularita, variabilita (Lev Manovich).“⁵ J. Macek v Poznámkách ke studiím nových médií uvádí, že: „označení nová média či – přesněji – digitální média se váže k platformě mediálních technologií, založených na digitálním, tedy numerickém zpracování dat. V širším slova smyslu koncept digitálních médií zahrnuje celé pole výpočetních, computerových technologií a s nimi spojených datových obsahů, v užším slova smyslu se pak vztahuje pouze k počítačově, tedy digitální technologií mediované komunikaci.“⁶

„Sousloví *nová média* je do značné míry problematické, protože v čase se jeho význam mění.“ Zpočátku byla pod tento pojem zahrnována média, která vznikala po nástupu televize (např. DVD, videotelefon, teletext). V souvislosti s rozvojem digitalizace a počítačových sítí začátkem devadesátých let 20. století se však obsah pojmu *nová média* zásadně změnil.

³ OSVALDOVÁ, Barbora a Jan HALADA, 2007. *Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace*. 3., rozš. vyd. Praha: Libri. ISBN 978-80-7277-266-7.

⁴ REIFOVÁ, Irena, 2004. *Slovník mediální komunikace*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-926-7. 134

⁵ OSVALDOVÁ, Barbora a Jan HALADA, 2007. *Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace*. 3., rozš. vyd. Praha: Libri. ISBN 978-80-7277-266-7., 130

⁶ MACEK, J. *Poznámky ke studiím nových médií*. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 199 s. ISBN 978-80-210-6476-8.

Nastoupila média, která již byla založena na digitálních počítačových technologiích, používá se pro ně kromě pojmu *nová média* i alternativní označení *síťová digitální média*.⁷

Z historie dosavadní mediální komunikace vyplývá, že „nová média nevznikají spontánně a nezávisle, ale jsou vázána na komunikační systém společnosti a média v něm již existující.“⁸

V. Moravec zavádí pojem *tekutá média* (jako součást tekuté modernity Zygmunta Baumana). V tekutých médiích „se stírají rozdíly mezi informacemi a zábavou, soukromou a veřejnou komunikací, příjemcem obsahu a jeho producentem, zprávou či komentářem...“⁹

V čase tekuté modernity dochází k jevu zvanému *konvergence*. Zelená kniha o konvergenci Evropské komise rozlišuje dvě roviny technologické konvergence, jednak konvergenci jako „schopnost různých sítí, resp. síťových platforem poskytovat stejné obsahy a podobné druhy služeb“ a jednak „sloučení takových uživatelských přístrojů, jako jsou telefon, televizor a osobní počítač, do jednoho zařízení“.¹⁰

1.1.2. Výuka cizích jazyků na českých školách a její technické zajištění starými a novými médii

Po úvodním vymezení pojmů a základních charakteristik médií je třeba nastínit i problematiku výuky cizích jazyků, v první řadě angličtiny, na českých školách. Jazyková

⁷ MORAVEC, Václav, 2016. *Média v tekutých časech: konvergence audiovizuálních médií v ČR*. Praha: Academia. Společnost (Academia). ISBN 978-80-200-2572-2. S.28

⁸ tamtéž S.33

⁹ MORAVEC, Václav, 2016. *Média v tekutých časech: konvergence audiovizuálních médií v ČR*. Praha: Academia. Společnost (Academia). ISBN 978-80-200-2572-2. S.19-20

¹⁰ ZELENA KNIHA: *Vstříc plně integrovanému audiovizuálnímu světu: růst, tvorba a hodnoty* [online], 2013. In: . Evropská komise [cit. 2022-12-27]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013DC0231&from=EN>

politika Rady Evropy a Evropské unie směřuje ke zlepšování úrovně jazykového vzdělávání, za cíl si stanovila, „aby každý občan Evropy byl schopen komunikovat alespoň ve dvou dalších jazycích kromě mateřského“. Komise Evropské unie vypracovala za tímto účelem „Podporu jazykového vzdělávání a jazykové rozmanitosti“. V České republice se na začátku nového tisíciletí postupovalo podle „Národního plánu výuky cizích jazyků...“, rámcové vzdělávací programy vedly k povinnému vyučování prvního cizího jazyka od 3. třídy základní školy. Doporučena byla jako první cizí jazyk angličtina. Druhý cizí jazyk je volitelným předmětem a je vyučován nejpozději v 8. třídě základní školy, škola ho však může zařadit do výuky i dříve. Řada škol nabízí angličtinu už v 1. třídě, velký zájem je o výuku angličtiny již v mateřských školách. Pro osvojení cizího jazyka je velmi důležitá kvalitní jazyková výuka a zároveň kvalitní pedagogické vedení, důležitá je i pravidelnost vyučování a počet hodin výuky. V posledních letech, ve snaze zlepšit situaci v oblasti výuky cizích jazyků na školách v České republice a zvýšit úroveň pracovníků ve školství, pokud jde o jejich jazykové kompetence, přispíval Národní institut na vzdělávání projekty, jako byly např. „Brána jazyků otevřená“ či „CLIL – Obsahově a jazykově integrované vyučování cizích jazyků a odborného předmětu“¹¹.

Jaká je úspěšnost výuky angličtiny v České republice v rámci celosvětového srovnání? Podle letošního průzkumu EF English Proficiency Index společnosti pro vzdělávání EF Education First, který byl prováděn u 2,1 miliónu osob z celkem 111 zemí světa, pro něž není angličtina rodným jazykem, se Česká republika umístila na 23. místě žebříčku, ve druhé skupině z pěti podle míry úspěšnosti. V první skupině se umístily z evropských zemí Nizozemí, Rakousko, Norsko, Dánsko, Belgie, Švédsko, Finsko, Portugalsko, Německo, ale i Chorvatsko a Polsko.

¹¹ COUBALOVÁ, Alena. *PODNĚTY K VÝUCE CIZÍCH JAZYKŮ V ČR* [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/ministerstvo/podnety-k-vyuce-cizich-jazyku-v-cr>

Z druhé skupiny podle míry úspěšnosti je před Českou republikou z evropských zemí ještě Řecko, Slovensko, Lucembursko, Rumunsko, Maďarsko, Litva a Bulharsko.¹²

Podstatně lépe než Česká republika jako celek v tomto průzkumu obstála v porovnání s ostatními metropolemi Praha, která se umístila v první skupině ze čtyř podle míry úspěšnosti a předběhla i řadu evropských metropolí, např. Sofiu, Berlín, Atény, Paříž, Madrid, Bělehrad, Řím či Moskvu.¹³

K lepším výsledkům ve výuce angličtiny by měla přispět i dotace MŠMT českým školám do oblasti technického zabezpečení výuky.

V letošním roce 2022 přislíbilo MŠMT školám (mateřským, základním, středním) dotaci na prevenci digitální propasti - pořízení digitálních učebních pomůcek ve výši 4,3 mld Kč, které se mají čerpat z prostředků Národního plánu obnovy fondu Evropské unie. Účelem této dotace je „rozvoj inforatického myšlení dětí a žáků a jejich digitálních kompetencí“ a „pořízení mobilních digitálních zařízení pro znevýhodněné žáky za účelem prevence digitální propasti“. Dotace jsou určeny jak pro školy státní, tak pro soukromé, soukromé školy mohou o dotace žádat do konce roku 2022 na základě Výzvy.¹⁴

Zakoupená mobilní digitální zařízení (např. notebooky, ultrabooky, chromebooky, tablety, chytré telefony) a příslušenství k těmto zařízením (např. webkamery, myši, sluchátka,

¹² *The world's largest ranking of countries and regions by English skills* [online], 2022. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.ef.com/wwen/epi/>

¹³ *EF English Proficiency Index: A Ranking of 111 Countries and Regions by English Skills* [online], 2022. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.ef.com/assetscdn/WIBIwq6RdJvcD9bc8RMd/cefcom-epi-site/reports/2022/ef-epi-2022-english.pdf>

¹⁴ *MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ POŠLE ŠKOLÁM PENÍZE NA DIGITALIZACI* [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/ministerstvo/novinar/ministerstvo-skolstvi-posle-skolam-penize-na-digitalizaci>

klávesnice atd.) a mobilní digitální technologie pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami budou určeny k zapůjčení žákům, tak aby je žáci měli k dispozici pro běžnou a popř. i distanční výuku.¹⁵

Zabezpečení výuky s pomocí digitálních zařízení je výhledově zpracováno ve směrnici MŠMT „Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+“, kde je uvedeno, že: „vhodné a věku adekvátní využívání digitálních technologií by mělo být samozřejmostí ve všech oblastech vzdělávání. Mělo by se stát smysluplnou součástí výuky a podporovat jak informatické myšlení, tak digitální gramotnost žáků.“¹⁶

1.1.3. Chronologický pohled na roli médií v oblasti vzdělávání

Pro zhodnocení role médií v oblasti vzdělávání je třeba podívat se na vývoj prostředků a pomůcek používaných ke vzdělávání chronologicky, od prvních vydávaných didaktických pomůcek – slovníků a učebnic. Dostaneme se tak do 17. století, kdy Jan Amos Komenský promýšlel, jak by se měla reorganizovat škola, jak dosáhnout lepších účinků ve výchově mladých lidí, jak lépe vybírat a zařazovat učivo, promýšlel texty nových učebnic, pomůcky i nové metody vyučování a výchovy mládeže. Několikaletou práci potom shrnul do česky psané Velké didaktiky, která se stala stěžejní prací Jana Amose Komenského, návodem,

¹⁵ *NÁRODNÍ PLÁN OBNOVY - PREVENCE DIGITÁLNÍ PROPASTI - POŘÍZENÍ MOBILNÍCH DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ URČENÁ PRO SOUKROMÉ A CÍRKEVNÍ ZÁKLADNÍ ŠKOLY, STŘEDNÍ ŠKOLY A KONZERVATOŘE PRO KALENDÁŘNÍ ROK 2022* [online]. [cit. 2022-12-02].

Dostupné z: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/narodni-plan-obnovy-porizeni-mobilnich-digitalnich?fbclid=IwAR11Yaba0gtOd215JU4OpmuUVyaCTjTKeSs2v6f3q8cFZ03oGVEOxc0aSg8>

¹⁶ *STRATEGIE VZDĚLÁVACÍ POLITIKY ČR DO ROKU 2030+* [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/strategie-2030>

jakým způsobem „naučit všechny všemu“. Příkladem jeho nového pojetí jazykové učebnice je učebnice latiny Brána jazyků otevřená (*Janua linguarum reserata*), kterou se stal Komenský známým v mnoha zemích světa. V Bráně jazyků Komenský uspořádal přes osm tisíc slov do tisíce vět, pracoval s myšlenkovými celky, aby žák mohl studovat zároveň slova i logické souvislosti, tedy latinský jazyk, ale i realie. Průpravná učebnice k Bráně jazyků dostala název *Vestibulum (Předsíň)*.¹⁷

Roku 1646 Komenský sepsal *Nejnovější metodu jazyků (Methodus linguarum novissima)* s výkladem a objasněním teorie jazykového vyučování. Jedná se o velmi propracované dílo, kritizuje v něm tehdejší metody výuky latiny, která nesprávně vycházela z gramatiky, nebyla založena na znalosti věcí – tedy nespojovala věci s jejich označeními a nepostupovala od snadnější látky k látce složitější. Novým typem názorné učebnice pro děti se potom stal *Svět v obrazech (Orbis pictus)*, vlastně se jedná o ilustrovanou Bránu jazyků. Nové prvky jsou v jejím logickém schématu, volbě jednotlivých témat i v textu korespondujícím s ilustracemi.¹⁸

Komenský usiloval o aktivní zapojení žáka do výuky (více o Komenského principech v *‘Didactica Magna’*). „Posláním od začátku do konce budiž hledati a nalézati způsob, který by umožnil, aby učitelé méně učili, žáci se však více naučili, aby ve školách neměl místa křik, pocit oškřivenosti, vědomí marné práce.“¹⁹

Komenský svými názory na výchovu a vzdělávání a na podobu učebnic a dalších učebních pomůcek daleko předběhl svou dobu a stal se vzorem pro pedagogy a tvůrce učebnic

¹⁷ JŮVA, Vladimír, 1987. *Vývoj pedagogického myšlení*. Brno: Univerzita J.E. Purkyně.

¹⁸ tamtéž

¹⁹ *Jan Amos Komenský* [online]. [cit. 2022-12-22]. Dostupné z: <http://www.ceskedejiny.com/?fbclid=IwAR0rHa1m38aEsBrmzblXROs-loZew8OwVeUpkVPI-nN7UqVG71-khHugIU>

v následujících desetiletích i staletích. Tištěné učebnice s ilustracemi zůstaly základním tradičním a jediným médiem až do začátku minulého století, tedy po dobu zhruba tří set let.

Pokud jde o výuku anglického jazyka v Čechách, nebyla v českém systému výuky prioritní až do 90. let minulého století. Do roku 1918 byly české země součástí Rakousko-uherské monarchie, a i když tu existovaly školy s vyučováním v češtině, prvním povinným cizím jazykem byla němčina. Po vzniku Československé republiky v roce 1918 se stala prioritním cizím jazykem ve školství francouzština, po 2. světové válce a nástupu sovětské ideologie získala prvenství ruština, která byla povinným cizím jazykem na základních i středních školách až do roku 1989. Pokud jde o anglickou kulturu, ta se v českých zemích markantněji prezentuje od 2. poloviny 19. století prostřednictvím překladů anglické klasické literatury do češtiny. Nejvíce překládanými díly byly Shakespearovy hry, a pokud jde o poezii, Byronovy verše.²⁰

První poznámky o studiu anglického jazyka jsou doloženy z roku 1847, kdy Josef Václav Frič studoval angličtinu z německé učebnice. Dr. Adolf Straka, radikální student a později politický exulant a univerzitní profesor na Londýnské univerzitě (Universitas Londiniensis), sepsal v roce 1862 stručnou Mluvnici anglickou v jazyku českém²¹. Z uvedeného vyplývá, že první učitelé angličtiny byli samouci, kteří se učili z německých učebnic, nebo cestovatelé či exulanti, kteří žili a učili se jazyku v anglicky mluvícím prostředí. Takto vznikl v roce 1876 první moderní Slovník česko-anglický i anglicko-český s doplňky všeobecnými i odbornými k dílu česko-anglickému, s úplnou výslovností a krátkou mluvnicí anglickou, nákladem

²⁰ PÁNEK, Jaroslav a Oldřich TŮMA, 2018. *Dějiny českých zemí*. Vydání druhé, doplněné. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum. ISBN 978-80-246-3994-9.

²¹ LANY, Karel E. *Evangelický Církevník: časopis věnovaný zájmům evanjelické církve A. V. v zemích koruny České a koruny Uherské*. [s.l.]: Böhm 312 s. [cit. 2022-12-02]. Dostupné online. S.71

Slavie, Racine, Wisconsin.²² Jeho autorem byl Karel Jonáš, český politik a novinář, který kvůli restrikcím ze strany rakouských úřadů odešel do Velké Británie a později do Wisconsinu, USA. Kromě uvedeného slovníku napsal i učebnici češtiny pro anglicky mluvící studenty - *Bohemian Made Easy*.²³

V Praze napsal první českou učebnici angličtiny Jakub Josef Dominik Malý, učitel angličtiny, češtiny a francouzštiny, roku 1870 pod názvem *Rukověť anglického jazyka*. Následoval Josef Václav Sládek, který vydal *Průpravnou mluvnici anglického jazyka* v roce 1872 a *Anglickou čítanku* roku 1875. J. V. Sládek se stal roku 1883 prvním českým lektorem angličtiny na univerzitě.²⁴

Dalším autorem učebnic byl v letech 1890 až 1918 Václav Alois Jung, který prožil deset let v USA. Václav A. Jung se stal lektorem na univerzitě po J. V. Sládkovi, působil také jako překladatel. V roce 1909 napsal *Učebnici jazyka anglického*. Své obsáhlé dílo - *Česko-anglický slovník* nedokončil, slovník byl přepracován kolektivem jeho následovníků a byl vydán až v roce 1933. Autory učebnic byli i Bohumil Trnka se Simeonem Potterem nebo František Krupička.²⁵

V 1. polovině 19. století přineslo další možnosti do výuky jazyků nové médium – rozhlas.

²² JONAS, Karel, 1876. *Slovník česko-anglický i anglicko-český s doplňky všeobecnými i odbornými k dílu česko-anglickému, s úplnou výslovností a krátkou mluvnici anglickou*. Wisconsin: Slavie.

²³ *Karel Jonáš český lexikograf a nacionalista* [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.antikavion.cz/autor/karel-jonas>

²⁴ PEPRNÍK, Jaroslav. *English and the Czechs* [online]. Olomouc [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: https://www.phil.muni.cz/angl/thepe/thepe_01_01.pdf. Univerzita Palackého, Filozofická fakulta.

²⁵ PEPRNÍK, Jaroslav. *English and the Czechs* [online]. Olomouc [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: https://www.phil.muni.cz/angl/thepe/thepe_01_01.pdf. Univerzita Palackého, Filozofická fakulta. S. 1-7.

Začátkem třicátých let zavádí Československý rozhlas v rámci svého přednáškového oddělení jazykové kurzy. K nejúspěšnějším patřil kurz angličtiny, který připravovala Georgienne Horocková. Do rozhlasu nastoupila v červnu 1933 a rozhlasovou jazykovou výuku dovedla k naprosté dokonalosti. Dr. Horocková použila pro své kurzy formu dialogu a tato forma se osvědčila jako velmi přirozená a účinná. Pro velký zájem vyšel tento kurz angličtiny i v podobě učebnice, která se skládá ze základů mluvnice, praktické konverzace a anglicko-českého a česko-anglického slovníku.²⁶

1.1.4. Média ve výuce angličtiny v době socialismu

V době socialismu byl výběr učebnic a učebních pomůcek pro studium angličtiny značně omezený, ve školách se v případě, že byla angličtina zařazena jako nepovinný předmět, vyučovalo podle Angličtiny pro 7., 8. a 9. třídy, která vycházela v dalších a dalších téměř nezměněných vydáních.

Kromě Angličtiny pro děti byla vydávána i angličtina pro dospělé - Angličtina pro samouky, autork Ludmily Kollmannové, Dr. Libuše Bubeníkové a Dr. Aleny Kopecké z roku 1968 - jednoduchá, přehledná učebnice, která měla naučit samouky základům anglického jazyka.

V odpoledních a večerních kurzech Jazykové školy se vyučovalo podle Angličtiny pro jazykové školy autorů J. Peprníka, S. Nangonové a E. Zábojové s úvodními články o rodině Prokopově nebo podle Moderní učebnice angličtiny (angličtina pro hospodářskou praxi I.) autorů S. Trymla, T. Gottheinerové a A. Janské – obsáhlé učebnice s převahou gramatiky a s mnoha drillovacími cvičeními v každé lekci.

²⁶ PATZAKOVÁ-JANDOVÁ, Anna, 1935. *Prvních deset let československého rozhlasu*. Praha: Radiojournal.

Na gymnáziích a středních školách se vyučovalo podle Angličtiny pro střední školy (kolektiv autorů) vydávané Státním pedagogickým nakladatelstvím Praha, na vysokých školách potom podle Angličtiny pro pokročilé od autora Jaroslava Peprníka.

(První učebnice nové generace - učebnice s výukovou a praktickou částí, tedy Student's Book a Practise Book, včetně výukové verze pro pedagoga Teacher's Book s metodickými pokyny, The Cambridge English Course, se objevila až po sametové revoluci začátkem 90. let. Následovala učebnice Project English a první interaktivní učebnice Headway s poslechovými cvičeními.)

Dalo by se tedy shrnout, že se vývoj komunikace posunul od tzv. primárních médií, základní lidské komunikace - např. přirozeného jazyka či neverbální komunikace, kde sdělení mezi jednotlivými účastníky komunikace umožňovaly kódy, tj. soustava znaků a pravidel k jejich používání²⁷, k médiím sekundárním v podobě technických prostředků, které již umožňovaly komunikaci interpersonální v rámci různého prostoru a času, jako jsou např. písmo a s ním spojený knihtisk, telefon a telegraf apod., přes média terciární, jimiž rozumíme masová média, média jako jsou např. tisk, rozhlas či televize, tedy média, která slouží početným skupinám příjemců, až k médiím kvartérním, pojímajícím digitální nebo síťová média s vlastnostmi předcházejících typů médií, která již díky digitálním technologiím zabezpečují elektronické propojení celého světa.²⁸

1.2. Média zapojovaná do výuky jazyků

²⁷ MORAVEC, Václav, 2016. *Média v tekutých časech: konvergence audiovizuálních médií v ČR*. Praha: Academia. Společnost (Academia). ISBN 978-80-200-2572-2.

²⁸ VOLEK, Jaromír, Jan JIRÁK a Barbara KÖPPOVÁ. Mediální studia: východiska a výzvy. *Mediální studia*. Praha: Syndikát novinářů ČR, 2006, I., 1., s. 12-25, 101 s. ISSN 1801-9978.

1.2.1. Stará – klasická média zapojovaná do výuky jazyků

Kniha je základem poznání, učitelem věků, vládcem království ducha. — Seneca

1.2.1.1. Učebnice

Základní pomůckou učitele je od dob Jana Ámose Komenského učebnice. Na základních školách probíhá výuka podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, MŠMT vydává pro školy seznam učebnic a učebních textů, které byly schváleny pro výuku jednotlivých předmětů a které jsou základem pro výuku předmětu. Pro výuku anglického jazyka je v současné době schváleno celkem 233 učebnic vydaných v různých nakladatelstvích a zemích světa, 30 učebnic anglického jazyka bylo sestaveno českými autory a vydáno v českých nakladatelstvích. Všechny tyto učebnice je možné koupit s pracovním sešitem (výjimkou je pouze Listen and Play - angličtina pro 1. ročník autorky V. Štichové a kol.)²⁹

Jedná se o soubor učebnic Angličtina pro nejmenší, Angličtina pro malé školáky, Angličtina pro 3. (4., 5., 6., 7., 8., 9.) ročník ZŠ autorky M. Zahálkové (6. ročník ve spolupráci s M. Balcarovou) z nakladatelství SPN a.s., Angličtina pro 3. (4., 5.) ročník kolektivu autorů z nakladatelství Didactis, Angličtina 6 a Angličtina 8 – Way to Win autorem L. Betákové a K. Dvořákové z nakladatelství Fraus, z téhož nakladatelství jsou i další doporučené učebnice Start with Click New 1 (2,3) a Click with Friends 1 (2,3) autorů J. Šádka a M. Karáskové. Dalšími pro výuku angličtiny schválenými učebnicemi jsou Bloggers 1 (2,3,4) autorů P. Hrabětové, M. Mikulkové, K. Cryer, Z. Soukupové, H. Flámové a I. Dittrichové

²⁹ Seznam ZŠ-2022. *MŠMT* [online]. [cit. 2022-12-19]. Dostupné z: https://www.msmt.cz/file/58813/?fbclid=IwAR0ageJA-w-4NICp2PIYIEXkYO_K7X4x7_cusQbzLLCVf_6FMdNL5nkTFQQ

z nakladatelství Klett, z nakladatelství Nová škola, s.r.o. dále učebnice Listen and Play, Listen and Play with animals, Listen and Play with magicians a Listen and Speak with Friends! (1,2) a Listen and Speak with Mr. B! autorů V. Štikové, A. Horáčkové a kol.³⁰

1.2.1.2. Televizní kurzy angličtiny

V polovině minulého století přibylo k učebnicím další klasické médium – televize a s ní i první jazykové kurzy anglického jazyka, a přestože dnes již nejsou tak oblíbené jako dříve, některé TV kurzy angličtiny jsou stále k dispozici na internetovém vysílání ČT, na Youtube, některé byly přehrány na další médium – kazety VHS.

ANGLIČTINA PRO NEJMENŠÍ

V roce 1990 uvedla Česká televize jeden z nejúspěšnějších výukových seriálů pro děti – Angličtinu pro nejmenší, přepracovanou verzi britských sérií BBC Muzzy in Gondoland z roku 1986 a Muzzy Comes Back z roku 1989. V pohádkové zemi kresleného seriálu se děti setkávají s pohádkovou postavou Muzzyho, s králem, královnou, princeznou Silvií, zahradníkem Bobem a kouzelníkem Corvaxem, které je všemi díly provázejí. Česká verze přidala úvodní slovo Angličana Dereka a jeho papouška Ringa. Ringo se učí, stejně jako děti, anglicky, aby mohl s Derekem odletět do království Gondoland a setkat se tam se všemi seriálovými postavami. Seriál má celkem 40 devítiminutových dílů. U diváků se těší velké oblibě, sledují ho děti i dospělí a na ČSFD má seriál velmi dobré hodnocení – 76%. Jednotlivé díly lze shlédnout na YouTube.³¹ K televiznímu seriálu byly vydané i české učebnice.

³⁰ tamtéž

³¹ *Angličtina pro nejmenší* [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/1008706907-anglictina-pro-nejmensi/>

ANGLIČTINA S HURVÍNEM

Angličtina s Hurvínkem vznikla v roce 2014, jedná se o seriál šedesáti pětiminutových lekcí angličtiny pro nejmenší děti (ve věku 4 – 6 let), jehož protagonisty jsou loutky – Spejbl a Hurvíněk. Spejbl i Hurvíněk mluví česky, tématem jejich rozmluv jsou však anglická slovíčka a základní větná spojení, kterým se mají děti s nimi naučit. V jednotlivých dílech vystupují i další postavy ze světa Spejbla a Hurvínka – Mánička, teta Kateřina, pes Žeryk. Kurz byl připraven ve spolupráci s akreditovanými lektory společnosti British Council. Všechny díly jsou k dispozici na i-vysílání České televize. U diváků získala Angličtina s Hurvínkem hodnocení 51%.³²

ANGLIČTINA - EXTRA

je zábavně pojatý kurz angličtiny z roku 2003, který je zpracovaný do formy sitcomu na způsob amerického seriálu Přátelé. V této české výukové verzi nabízí 30 dílů po 25 minutách. 20 dílů vyšlo jako příloha Lidových novin v roce 2008 na čtyřech DVD. V ČT byl tento kurz naposledy uveden v srpnu - září 2011 na ČT2.³³

ANGLIČTINA S MAHÁRADŽOU

je televizní kurz angličtiny pro děti i pro dospělé, s pětiminutovými díly, vyrobený v roce 2007. Hlavní postavou je maháradža, do naší země přilétá na létajícím koberci. Na hlavě má

Angličtina pro nejmenší [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.csfd.cz/film/269898-anglictina-pro-nejmensi/prehled/>

³² *Angličtina s Hurvínkem* [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z:

<https://www.ceskatelevize.cz/porady/10756481407-anglictina-s-hurvinkem/>

Angličtina s Hurvínkem [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.csfd.cz/film/372900-anglictina-s-hurvinkem/prehled/>

³³ *Angličtina - Extra* [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.csfd.cz/film/231617-anglictina-extra/recenze/>

velký turban, na svět hledí moudrýma uhrančivýma očima, má vousy a husté obočí. Dostává se do různých míst a situací a vtipně je řeší. Přitom diváky učí anglické obraty. Na internetovém vysílání České televize je dosud možné shlédnout 16 lekcí.³⁴

ANGLIČTINA S HELEN DORON

Metodou Helen Doron se učí anglicky děti od nejtútlejšího věku, podle věku účastníků kurzu jsou připravené hodiny plné hudby, her a mnoha zábavných aktivit. Děti se tak učí jazyku přirozeně, jako se učily svému rodnému jazyku. Televiznímu kurzu Angličtina s Helen Doron, který byl vyroben v roce 2008, již vypršela autorská práva na vysílání, některé díly jsou však ještě k dispozici na webových stránkách jako součást zachovaných děl Dobrého rána ostravského studia.³⁵

UČÍTELKA

V době koronavirové pandemie zavedla Česká televize vysílání pro školy s názvem UčíTelka. Od 29. dubna roku 2020 ČT uváděla ve všední dny tříhodinové vysílání pro školáky. Angličtina se do rozvrhu dostala až v novém školním roce, v září 2020. První čtyři díly byly odvysílány od 3. září do 24. září 2020 na kanálu ČT2. Poslední čtyři připravené díly už odvysílány nebyly, je možné je zhlédnout na internetovém vysílání České televize. Jednotlivé díly měly 45-46 minut vysílacího času, pořady vznikaly zvlášť pro 1. – 2. třídu a 3. – 5. třídu.³⁶

³⁴ *Angličtina s mahárádžou* [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z:

<https://www.ceskatelevize.cz/porady/10153339668-anglictina-s-maharadzou/207522161300008/>

³⁵ *Angličtina s Helen Doron* [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z:

<https://www.ceskatelevize.cz/porady/1183912024-dobre-rano-ostrava/409231100200907/cast/87397/>

³⁶ *Angličtina* [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z:

<https://www.ceskatelevize.cz/porady/13394657013-ucitelka/rubrika/2390-anglictina/>

K jednotlivým dílům byly vypracovány pracovní listy se slovní zásobou daného dílu a s odkazy na doporučená videa z YouTube či na další webové stránky k zopakování a procvičování probírané látky.³⁷

ANGLIČTINA S BÍLOU PANÍ

Další seriál angličtiny pro děti, který v současné době nabízí ČT edu, je Angličtina s Bílou paní, animovaný seriál, zaměřený na 1. stupeň základních škol. Osmiminutové díly jsou určeny pro děti, které již anglicky rozumí. K dispozici je na ČT edu sedm dílů. K jednotlivým dílům jsou na pomoc učitelům zpracované transkripce a pracovní listy.³⁸

ADULT ENGLISH ZONE

V roce 2010 vysílala Česká televize 26 dílů britského výukového pořadu angličtiny Adult English Zone, vyrobeného v roce 2000, jehož epizody měly 25 minut, a prezentovala tento kurz jako „jazykový kurz se spoustou zajímavostí ze světa, kde se domluvíte anglicky“. Pro lepší porozumění byla mluvená angličtina v tomto pořadu doprovázena českými titulky. Jednotlivé epizody obsahovaly pravidelné rubriky a nabízely zajímavá fakta a informace z cizích zemí, mimo jiné z USA, Austrálie, Egypta. Autentické situace ze života přiváděly diváky do různých míst – na úřady, do školy, k lékaři apod.³⁹

³⁷ *Angličtina* [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z:

[https://www.ceskatelevize.cz/porady/13394657013-ucitelka/rubrika/2390-anglictina/Anglictina 20. 5. \(Petrů\) - priprava.pdf](https://www.ceskatelevize.cz/porady/13394657013-ucitelka/rubrika/2390-anglictina/Anglictina%205.%20(Petr%C3%BA) - priprava.pdf)

³⁸ *Angličtina s Bílou paní* [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z:

<https://edu.ceskatelevize.cz/namet/anglictina-s-bilou-pani>

³⁹ Adult English Zone. *Česká televize* [online]. [cit. 2022-12-19]. Dostupné

z: https://www.ceskatelevize.cz/porady/1052280529-adult-english-zone/?fbclid=IwAR1YmToE-ChqIinz3_5GqhcU6hmnfvy6WoaVyQltm0KmlUKnfsAyvoSPn1k

ENGLISH CLUB TV

English Club TV je jedním ze vzdělávacích kanálů, je určen pro studenty angličtiny. Vysílá různé pořady pro děti, které se tu mohou učit anglicky zábavnou formou, vytváří programy i pro dospělé, aby si mohli doplňovat slovní zásobu. S mottem: „Naučte se anglicky levou zadní, zapněte telku a studujte!“ pomáhá divákům rozumět angličtině. Lekce lze přetáčet online i zpětně, až 30 dnů po vysílání, lze také bez omezení nahrávat zvolené pořady.⁴⁰

1.2.2. Nová média zapojovaná do výuky jazyků

Ve všech oborech vzdělávání, tedy i ve výuce cizích jazyků se v posledních letech uplatňuje velké množství nejrůznějších digitálních technologií. Obecně se pro tento fenomén používá termín „e-learning“, jako „způsob vzdělávání, který využívá moderní informační a komunikační technologie k předávání výukového obsahu, komunikaci účastníků vzdělávání a k řízení výukového procesu.“⁴¹

Specifickou formou e-learningu je M-learning, který rovněž využívá ke vzdělávání moderních technologií, u M-learningu (či Mobile learning) jsou to mobilní komunikační technologie - používají se mobilní telefony, notebooky, tablety, kapesní počítače (PDA) či MP3 zařízení, a vzdělávání touto formou není tudíž vázáno na místo výuky. Pro smíšenou výuku prezenční a internetovou je zaveden pojem B-learning (blended learning).⁴²

⁴⁰ ENGLISH CLUB TV ONLINE [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: https://www.xn--lep-tma39c.tv/tv_stanice_online/english-club-tv/

⁴¹ MANĚNA, Václav. *Moderně s Moodle: s Moodle Jak využít e-learning ve svůj prospěch?* [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: https://knihy.nic.cz/files/edice/moderne_s_moodle.pdf

⁴² HAVLOVÁ, J. M-learning. In: KTD: Česká terminologická databáze knihovnictví a informační vědy (TDKIV) [online]. Praha: Národní knihovna ČR, 2003 [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: https://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000015163&local_base=KTD

Výuku angličtiny v současnosti si pedagogové nedovedou představit bez celé řady nových médií, např. bez platformy YouTube, webových stránek, aplikací, interaktivních pracovních listů. Za všechny tato práce představí alespoň ty nejpoužívanější.

YOUTUBE

YouTube byl založen 14. února 2005 v San Mateo v Kalifornii Chadem Hurleym, Stevem Chenem a Jawedem Karimem. Tito tři zakladatelé spolu již předtím spolupracovali na startupu PayPal. První video nahrál na YouTube Jewed Karim 23. dubna 2005 s názvem “Me at the zoo”.⁴³

YouTube je internetový nástroj pro sdílení videí. Uživatelé mohou videa sledovat, nebo po přihlášení sami videa vkládat, mohou také videa jiných komentovat a lajkovat. YouTube lze využívat v internetovém prohlížeči, lze si ho také stáhnout jako aplikaci pro využití na mobilních zařízeních. Pokud si uživatelé oblíbí určitý kanál s videi, mohou se přihlásit k jeho odběru a následně jsou jim nabízeny kanály podobné jejich preferovanému. Uživatelé si mohou z videí vytvořit vlastní seznam videí (playlist). YouTube je k použití zdarma, lze si ale také předplatit tzv. YouTube Premium, variantu, která nabízí obsah YouTube bez reklam.⁴⁴

Dalšími důležitými pomocníky ve výuce anglického jazyka jsou webové stránky:

BREAKING NEWS ENGLISH

Breaking News English spadá pod sérii webových stránek vytvořených Seanem Banvillem. Banvill zveřejnil Breaking News English poprvé, když psal v roce 2003 na univerzitě

⁴³ ASMELASH, Leah, 2020. *The first ever YouTube video was uploaded 15 years ago today. Here it is* [online]. [cit. 2022-12-03]. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/2020/04/23/tech/youtube-first-video-jawed-karim-trnd/index.html>

⁴⁴ *About Youtube* [online]. [cit. 2022-12-03]. Dostupné z: <https://about.youtube>

v Birminghamu ve Velké Británii diplomovou práci na téma TEFL (Teaching of English as a Foreign Language). Jeho záměrem bylo vytvořit web, který by motivoval studenty pravidelně jazyk procvičovat. Stránky jsou pravidelně aktualizovány.

HELP FOR ENGLISH / APLIKACE ENGLISH ME

Webová stránka Help for English je český web. Začal vznikat v roce 2005, zveřejněn byl poprvé v roce 2006. Za provozem tohoto webu stojí tři lidé a obsah tvoří Mgr. Marek Vít, Roman Svozílek a další externí autoři. Webová stránka je pro všechny uživatele zdarma.

Obsah si klade za cíl studentům a učitelům angličtiny poskytnout co nejvíce různorodých materiálů, a to pro různě pokročilé studenty. Úroveň pokročilosti je značena barevnými proužky v seznamu článků. Klasifikace pokročilosti je dle britského systému - starter, elementary, pre-intermediate, intermediate, upper-intermediate a advanced.

Na webu je možné se bezplatně registrovat a poté zároveň s webovou stránkou využívat i placenou mobilní aplikaci English Me.⁴⁵

ISL COLLECTIVE

ISL Collective je platforma pro výuku anglického jazyka jako cizího jazyka (English as second language). Byla poprvé spuštěna v roce 2009 a funguje na principu kolaborativní spolupráce. Stránka nabízí širokou škálu vzdělávacích materiálů, jako jsou pracovní listy, PowerPointy a video lekce. Učitelé mohou vyhledat dostupné podklady od jiných uživatelů, nebo nahrát své vlastní materiály k využití pro ostatní uživatele. Učitelé si mohou založit tzv. Virtuální učebnu a tam vkládat materiály a zadání pro studenty.

⁴⁵ *Help for English* [online]. [cit. 2022-12-03]. Dostupné z: <https://www.helpforenglish.cz>

Materiály poskytované ISL Collective mohou pomoci studentům ESL zlepšit jazykové znalosti a plynulost v klíčových oblastech, jako je poslech, mluvení, čtení, pravopis a psaní. Materiály lze na webu vyhledávat podle klíčových pojmů, pokročilosti, typu studenta (dospělí, obchodní/profesionální zaměření, základní škola), typu materiálu atd.

Vybrané materiály potom lze stáhnout, vytisknout, upravit... Další funkcí je možnost, aby studenti přímo online vyplnili odpovědi a odeslali výsledky svým učitelům.

ISL Collective nabízí také video lekce, které jsou zaměřeny na různá témata a obsahují kvízy, které studenti během poslechu doplňují. ISL Collective je zcela zdarma, pro přístup je ale potřeba se zaregistrovat.⁴⁶

LIVEWORKSHEETS

Základní verze LiveWorksheets je zdarma, a pokud učitelé vytvářejí vlastní interaktivní pracovní listy a sdílejí je veřejně s ostatními uživateli, mohou vytvářet neomezené množství takových pracovních listů. Dále je potom možné uložit si soukromě 30 pracovních listů a vytvořit přihlášení pro 10 skupin (100 studentů). Pokud by bylo třeba více, je možné si předplatit placenou verzi. Většina pracovních listů je také ke stažení ve formátu pdf (pokud autor daného pracovního listu tuto možnost povolil). Zdarma je možné stáhnout 10 pracovních listů denně.⁴⁷

TED TALKS

TED Talks jsou nahrané záznamy projevů odborníků z různých oborů, kteří ve svých prezentacích hovoří o tématech, jež jsou jim blízká. Přednášky jsou nahrávány na TED annual conferences, které se od roku 1990 pořádají každý rok.

⁴⁶ *ISL Collective* [online]. [cit. 2022-12-19]. Dostupné z: <https://en.islcollective.com>

⁴⁷ *Liveworksheets.com* [online]. [cit. 2022-12-19]. Dostupné z: <https://www.liveworksheets.com>

Maximální délka prezentace je 18 minut, témata jsou různorodá a nejsou ničím omezena. Přednášky TED jsou dostupné na webových stránkách TED pod bezplatnou licenci Creative Commons. Jsou však dostupné i na sociálních sítích, jako jsou YouTube, Netflix, Facebook atd. Videá jsou velmi vhodnými pomůckami pro výuku angličtiny na celém světě díky tomu, že obsahují titulky a přepisy do mnoha cizích jazyků.⁴⁸

TED je nezisková organizace. Dříve se témata přednášek na TED Talks věnovala hlavně průmyslovým technologiím, zábavě a designu, jejich spektrum se však rozšířilo i na taková témata, jako jsou podnikání, osobní růst, psychologie, atd.

TED-Ed je odnož platformy TED zaměřená na školní vzdělávání. Poprvé byl spuštěn v roce 2012. Funguje jako platforma pro tvoření lekcí a umožňuje připravit výuku okolo zhlédnutého videa. TED-Ed je zcela zdarma. Veškerý obsah videa je volně dostupný a je k dispozici na webových stránkách TED-Ed i na YouTube. TED-Ed také vytváří vlastní edukační animovaná videa, tzv. TED-Ed Animations, která zdarma poskytuje učitelům k vytváření jejich interaktivních lekcí.⁴⁹

UMÍME ANGLICKY

Webová stránka *umimeanglicky.cz* je česká stránka, která patří do obsáhlé série webových stránek *Umíme to*. Autoři projektu dále nabízejí např. webovou stránku zaměřenou na matematiku *www.umimematiku.cz*, češtinu *umimecesky.cz*, nebo *umimefakta.cz*.

Tvůrci těchto webových stránek jsou odborníci ve vzdělávání, pedagogové, IT specialisté atd. Obsah webu je vytvářen ve spolupráci s Adaptive Learning, což je výzkumná skupina Fakulty informatiky na Masarykově univerzitě.

⁴⁸ *TED Talks* [online]. [cit. 2022-12-19]. Dostupné z: <https://www.ted.com>

⁴⁹ *TED* [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.ted.com>

Web je možné užívat zdarma, ale pouze v omezené verzi, která je limitována počtem otevřených cvičení během jednoho dne. Dále je možné si předplatit rodinnou či školní licenci. Školy si systém mohou zdarma vyzkoušet po dobu dvou měsíců.⁵⁰

Při využívání školní licence mohou učitelé po přihlášení sledovat souhrn informací o jednotlivých třídách, mohou sledovat, co v daný moment studenti vyplňují, systém jim vytvoří i statistiky o aktivitě studentů. Web *Umíme anglicky* obsahuje cvičení a hry k procvičování slovní zásoby, práce s textem, gramatiky, mluvení...

Cvičení jsou podána hravou formou, studenti mohou procvičovat slovní zásobu například hraním pexesa, přiřazováním popisků k obrázkům, luštěním křížovek. Pro práci s textem jsou pro studenty připraveny krátké texty, po jejichž přečtení odpovídají na otázky, nebo hledají informace v textu. Pro výuku konverzace jsou připravena cvičení ve formě online chatu, kdy volí z možností, jak by v dané konverzaci správně odpověděli, a počítač jim v chatu odpovídá. Kromě klasických cvičení a uvedených typů her jsou pro studenty připraveny i méně tradiční hry, např. volí správné gramatické výrazy, aby se svou postavou vyhráli v závodě, nebo si mohou zahrát hru s kreslením předmětů, kdy má student namalovat určitou věc a ostatní ji hádají.⁵¹

WORDWALL

Wordwall podporuje 38 jazyků včetně českého jazyka. Wordwall je online platforma navržená pro účely učitelů, tak aby pomáhala vytvářet interaktivní výukové aktivity pro studenty, jak pro prezenční, tak pro online výuku.

První prototyp této aplikace vymyslel jeden ze zakladatelů (tehdy učitel na střední škole) v roce 2006. Vytvořil program - seznam slov, náhodný výběr a zvuk točící se rulety jako

⁵⁰ *Umíme anglicky* [online]. [cit. 2022-12-03]. Dostupné z: <https://www.helpforenglish.cz>

⁵¹ *Umíme anglicky* [online]. [cit. 2022-12-03]. Dostupné z: <https://www.helpforenglish.cz>

v televizních kvízových pořadech. Tato platforma poskytuje různé šablony, do nichž učitelé vkládají vlastní obsah. Wordwall automaticky generuje materiály pro výuku.⁵²

1.3. Gamifikace ve výuce

Gamifikace je jedním z relativně nových marketingových nástrojů, který využívá her a herních prvků např. v oblasti prodeje zboží či v oblasti vzdělávání. Gamifikace nachází prostor v různých mediálních sférách. Proč se gamifikace stala pro řadu firem tak úspěšnou strategií? Časopis Forbes uvádí, že čtyři z pěti majitelů chytrého telefonu si na svém mobilu nějakou hru zahráli a 46% majitelů chytrého telefonu si mobilní hry hraje denně. Hráči jsou chlapci, dívky, děti, rodiče, dospělí, muži, ženy, lidé z nejrůznějších společenských vrstev. Celkem 32% času stráveného na mobilu tvoří čas věnovaný hrám.⁵³ Proto je tak důležité investovat do gamifikace jako velmi účinné marketingové strategie. V oblasti marketingu se firmy snaží oslovit a získat co nejvíce klientů formou jejich zapojení do hry. Prostřednictvím strategické gamifikace klienti lépe reagují na obchodní cíle firmy, na její produkty, služby i na její značku.⁵⁴

Příkladem využití strategie gamifikace v oblasti vzdělávání je firma Duolingo, která nabízí výuku cizího jazyka formou hry. Student si trénuje paměť zábavnou formou, za správné

⁵² Wordwall [online]. [cit. 2022-12-20]. Dostupné z: <https://wordwall.net>

⁵³ BANKER, Steve, 2021. *Understanding The Real Power Of Gamification* [online]. [cit. 2022-12-03]. Dostupné z: <https://www.forbes.com/sites/stevebanker/2021/06/02/understanding-the-real-power-of-gamification/?sh=93084784785c>

⁵⁴ *What is gamification?* [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.biworldwide.com/gamification/what-is-gamification/>

odpovědi získává body, odznaky, odměny, to vše ho motivuje k dalšímu a dalšímu pokračování ve studiu.⁵⁵

Dobrý marketing soudobé gamifikace dokáže upoutat uživatele hned několika aspekty. Jednak tím, že uživatel aplikace může sledovat, jak se mu daří, jaké dělá pokroky, má nějaký cíl, kterého musí dosáhnout, aby byl za své snažení odměněn. Své úspěchy mohou uživatelé sdílet se svými přáteli na sociálních sítích a díky tomu se dostávají do aplikace další uživatelé. Validační technika je často využívána na sociálních sítích formou lajků, získávání foloverů a sdílení obsahů. Validace je tak jedním z nejsilnějších dlouhodobých nástrojů pro sdílení a zapojení uživatelů, protože pomáhá vytvářet přátelství a komunitu.⁵⁶

GAMES TO LEARN ENGLISH

Games To Learn English je webová stránka vytvořená pro studenty, kteří se učí angličtinu jako druhý jazyk. Jedná se o stránku, kde se lze hrami učit fráze, slovíčka, čtení a poslech. Menu stránky nabízí čtyři části. První část je nazvána “hry” a lze v ní formou her procvičovat např. časy, slovíčka, předložky... Nabízí hry, jako je šibenice (Hangman), pexesa, “animal mystery” atd. Druhá část nabízí učitelům možnost přihlásit se přes aplikaci do účtu Google a takto zadávat studentům úkoly. Třetí část se nazývá “vocab” a nabízí 31 kategorií slovíček k procvičování. Uživatelé také mohou nahrát vlastní obrázky a slovíčka k procvičování. Čtvrtá část se nazývá “phrases” a umožňuje procvičovat užívání celých vět.

⁵⁵ BURMESTER, Neil. *7 Best Gamification Examples 2021* [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.gamify.com/gamification-blog/7-best-gamification-examples-2021>

⁵⁶ *What is gamification?* [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.biworldwide.com/gamification/what-is-gamification/>

Na webové stránce Games to Learn English lze stáhnout kteroukoli z her či kategorií offline, pro použití mimo internet, dále je pak pro uživatele interaktivních tabulí možné stáhnout obsah připravený právě pro toto zařízení.

Autorem Games to Learn English je Owen Dwyer, který sám vyučuje angličtinu jako druhý jazyk. Webová stránka existuje od roku 2010, od roku 2015 je tvořena pomocí javascriptu, což umožňuje dostupnost pro většinu uživatelských zařízení.⁵⁷

DUOLINGO

Duolingo je jednou z nejrozšířenějších aplikací pro studium jazyků. Aplikace byla poprvé spuštěna pro veřejnost v roce 2012. Autory aplikace jsou profesor Luis von Ahn a jeho student Severin Hacker.

Firma Duolingo nabízí své základní kurzy zdarma pro platformy iOS a Android a příjmy jí plynou z integrovaných reklam. Prémiová verze „Plus“ je již zpoplatněna (6,99 USD/měsíc), nabízí sofistikovanější výuku a procvičování chyb, neomezená přezkušování (neomezené množství srdíček – „životů“), znalostní kvízy, používání obsahu bez reklam. Zdarma mohou učitelé využívat „duolingo for schools“, kde mohou studentům přidělovat a zadávat úkoly a sledovat jejich řešení a výsledky. Studenti se mohou přidat se svými již založenými účty a používat je pro školní výuku. Aplikace nabízí vlastní přednastavené studijní plány, pro začátečníky až po pokročilé. Duolingo má v sobě prvky gamifikace a motivuje studenty ke studiu jazyků i mimo školní prostředí.⁵⁸

⁵⁷ *Games To Learn English* [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z:

<https://www.gamestolearnenglish.com/pages/about/>

⁵⁸ *How much does Duolingo cost?* [online], 2022. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z:

<https://support.duolingo.com/hc/en-us/articles/207362396-How-much-does-Duolingo-cost->

GOOSECHASE

GooseChase byl založen v Kanadě v roce 2011 jako komerční společnost. Později se profiloval GooseChase jako inovativní nástroj, který je dostupný ve formě aplikace pro mobilní zařízení, ale také pro webové prohlížeče. GooseChase je aplikace vytvořená na bázi tzv. “bojovky” (scavenger hunt). Aplikace může být využita i pro firmy a organizace – je vhodná pro vzdělávání zaměstnanců – nabízí aktivity pro teambuilding.

Původně nebyl tento nástroj vytvářen jako pomůcka pro výuku, ale poté, co učitelé začali aplikaci využívat, vytvořil GooseChase v roce 2017 produkt přímo pro edukační účely - GooseChase EDU.⁵⁹

Vzdělávací verze je pro pedagogy skvělým způsobem, jak gamifikovat výuku, a zároveň usnadňuje aktivní učení, spolupráci a případně kolegiální soutěžení mezi studenty. Bojovky mohou obsahovat obrazové materiály, slovní hříčky, průzkumy atd. Hry je možné nastavit pro týmovou hru nebo pro jednotlivce. Cílem této aplikace je přimět studenty angličtiny ke spolupráci a motivovat je ke studiu. Studenti mohou plnit své úkoly z domova, nebo je možné nastavit, aby splnili určitou misi, např. aby vycestovali na určité místo a tam splnili úkol, ať už se jedná o pořízení fotografie nebo natočení videa. V případě jazykové výuky je možné studenty poslat do knihkupectví či knihovny, aby našli určitý text či odpověď na otázku.

Aplikace nabízí k výběru již předpřipravené mise, které je možné použít nebo jakkoliv upravit, aby vyhovovaly výuce. Tyto mise jsou rozděleny podle předmětu, úrovně a typu hry. Aplikace je vhodná i pro distanční výuku, studenti mohou spolupracovat i ze vzdálených míst. Pro využití aplikace je nutné se přihlásit přes email instituce a vyplnit požadované údaje o škole.⁶⁰ K dispozici jsou celkem 3 plány pro učitele: Plán Educator Basic je zdarma a

⁵⁹ OFGANG, Erik. *Goosechase* [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.goosechase.com/about>

⁶⁰ tamtéž

umožňuje vytvářet neomezené množství her, ale v jednu chvíli je možné mít spuštěnou pouze jednu hru a vytvořit maximálně 5 týmů. Dalším nabízeným plánem je Educator, který už je placený a poskytuje přístup pro 10 týmů a až 40 účastníků v individuálním režimu. Plán Educator Premium potom umožňuje pracovat až 40 týmům a 200 účastníkům v individuálním režimu.⁶¹

KAHOOT!

Aplikaci Kahoot! vytvořila skupina vývojářů ve spolupráci s Norskou univerzitou pro vědu a techniku v roce 2012 a v září 2013 byla aplikace spuštěna pro veřejnost. Aplikace nabízí různé verze, např. Kahoot! pro školy, Kahoot! pro podnikání, akademický Kahoot! nebo Kahoot! pro domácnost.

Výzkum prokázal, že tato aplikace je velmi efektivní z toho důvodu, že se zaměřuje na zlepšování výsledků učení tím, že zvyšuje motivaci studentů pomocí výukových materiálů založených na herním principu.⁶²

Herní dynamika se ukázala jako efektivní strategie pro zlepšení učení, protože studenti jsou vnitřně motivováni hrou, zvědavostí a touhou vyhrát, což je vede k učení, aniž by vědomě studovali.

BLINKIST

Blinkist je aplikace, která shrnuje obsahy knih a funguje na bázi předplatného. Vznikla v Berlíně, Německu, v roce 2012. Je dostupná pro uživatele iPhoneů i Android a poskytuje přístup k více než 2 000 knihám faktu. Aplikace tyto knihy zkracuje do formy

⁶¹ OFGANG, Erik. *GooseChase: What It Is and How Educators Can Use It? Tips & Tricks* [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.techlearning.com/news/goosechase-what-it-is-and-how-educators-can-use-it>

⁶² TAHIR, Rabail a Alf WANG. *The effect of using Kahoot! for learning – A literature review* [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: doi:<https://doi.org/10.1016/j.compedu.2020.103818>

patnáctiminutového čtení nebo audio verze. Studentům tak umožňuje číst odborné knihy zábavnější a rychlejší formou a zároveň procvičovat slovní zásobu. Knihy jsou z nejrůznějších oborů, věnují se širokému spektru témat, každý student si tak může vybrat právě to, co je pro něj aktuální či zajímavé.

Aplikace je placená, lze si zvolit měsíční či roční předplatné. V případě volby ročního předplatného je prvních 7 dní zdarma na vyzkoušení.⁶³

MEMRISE

Memrise je aplikace vytvořená britskými developery. Byla založena Edem Cookem, který je držitelem Ceny za paměť a Gregem Detrem, neurovědcem z Princetonu. Memrise byla poprvé zveřejněna v roce 2010 a od té doby se stala jednou z nejoblíbenějších aplikací na světě pro studium slovní zásoby cizích jazyků. Výuka je založena na metodě rozloženého opakování, slovíčka a fráze se opakují v prodlužujících se intervalech na tzv. flashcards (kartičky s pojmy). Díky tomu se slovíčka ukládají do dlouhodobé paměti.

Na Memrise existují dva typy kurzů: kurzy oficiální a kurzy vytvořené jinými uživateli. Procvičovat slovní zásobu lze formou poslechu, zápisu nebo vybíráním správné odpovědi z nabídnutých možností. Zároveň aplikace porovnává znalosti dalších uživatelů a řadí je do žebříčků, díky tomu jsou studenti soutěživější a více motivovaní k procvičování jazyka.

Aplikace Memrise nemá v současné době podporu pro český jazyk. Při úvodním nastavování musí uživatel zvolit jazyk, kterým hovoří, český jazyk se však ve výběru nenachází. Pokud tedy chce český uživatel podle této aplikace angličtinu studovat, musí si zvolit jiný nativní

⁶³ *Blinkist* [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.blinkist.com>

jazyk. V případě volby například německého jazyka lze poté ve výuce angličtiny pokračovat. Dalšími jazyky, z nichž lze volit, jsou: arabština, čínština, dánština, holandština, francouzština, němčina, indonéština, italština, japonština, korejština, norština, polština, portugalština, ruština, španělština, švédština, turečtina a vietnamština. Ačkoliv je tedy tato aplikace dostupná na českých app storech, nelze ji vzhledem k absenci podpory českého jazyka pedagogům doporučit.⁶⁴

QUIZLET

V roce 2005 Andrew Sutherland vyvinul studijní nástroj, který si vytvářel pro přípravu na test z francouzské slovní zásoby. Po úspěšném zvládnutí testu svou aplikaci sdílel s přáteli, kteří ho využívali.

Quizlet je studijní aplikace, která slouží k učení především slovní zásoby formou flash kartiček a kvízů. Uživatelé se musí nejprve do aplikace přihlásit, poté mohou aplikaci využívat a vytvářet si vlastní studijní sady a učit se z nich. K dispozici je ale také široký výběr setů, které byly vytvořeny jinými uživateli, ať už studenty, učiteli či organizacemi.

Quizlet je postaven na technologii adaptivního učení (označována jako Learning Assistant), ta pomáhá studentům efektivněji se učit tím, že jim vytváří personalizovaný program pro studium jejich setů.⁶⁵

LYRICS TRAINING / LINGOCLIP

Webová stránka LyricsTraining a aplikace LingoClip jsou nástroje od stejného vývojáře a lze tedy tento nástroj využít buď ve webovém prohlížeči, nebo si stáhnout mobilní aplikaci. LyricsTraining byl založen v roce 2017 ve Španělsku.

⁶⁴ LANGOVÁ, Jana, 2021. *Rozšířte si slovní zásobu s Memrise* [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.myenglishhacks.cz/recenze-memrise/>

⁶⁵ *Quizlet* [online]. [cit. 2022-12-20]. Dostupné z: <https://quizlet.com/latest>

Tento nástroj je založen na poslechu písniček a klipů a studenti si mají poslechem angličtiny procvičovat porozumění jazyku. Je tedy vhodný pro motivování studentů a lze jej zařadit do běžné výuky jako odpočinkovější aktivitu.

Při vstupu do aplikace nebo na web si uživatel vybere svůj cílový jazyk, vybere si žánr a poté skladbu, nebo lze vyhledávat rovnou podle názvu skladby. Poté si zvolí úroveň obtížnosti. U klipů lze volit 3 formy procvičování – první je na styl karaoke, kdy se dá text číst a zároveň zpívat, druhou možností je text s mezerami, kdy uživatel dopisuje chybějící slova podle toho, co slyší, a třetí možností jsou mezery s možnostmi výběru chybějícího slova. Text ke klipu se zobrazuje po jednom řádku, tak jak je aktuálně slyšet. Registrování není nutné, ale pokud chce uživatel sledovat své skóre, musí se přihlásit. Poté je možné sledovat srovnání s ostatními uživateli. Pokud se vyučující zaregistruje jako učitel, může tvořit své vlastní aktivity.^{66 67}

SOCRATIVE

Aplikace Socrative je pro uživatele dostupná od roku 2010. Socrative je aplikace, která slouží především pro zjednodušení hodnocení a testování žáků. Učitelé si zde mohou navrhnout své vlastní aktivity, kvízy a testy, nebo položit rychlou otázku a okamžitě získat zpětnou vazbu od svých žáků. Všechna data z aplikace lze exportovat v různých nastaveních - data celé třídy nebo data jednotlivých studentů a lze je exportovat jako Excel nebo PDF.

Díky okamžité zpětné vazbě může učitel zjistit již během výuky, například po probrání látky či přečtení textu, zda studenti danému tématu porozuměli, a vyučující tak může okamžitě svou výuku přizpůsobit potřebám žáků. Výhodou pro žáky je to, že ihned vědí, jak si vedou, a nemusí čekat na oznámkování testu učitelem.⁶⁸

⁶⁶ *LingoClip* [online]. [cit. 2022-12-03]. Dostupné z: <https://lingoclip.com>

⁶⁷ *LyricsTraining* [online]. [cit. 2022-12-03]. Dostupné z: <https://lyricstraining.com/play/thomas-day/wildflower/gvrcQjmm8v>

⁶⁸ *Socrative: About Us* [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.socrative.com/about-us/>

Vyučující se musí do aplikace přihlásit, ať už si zvolí bezplatnou verzi či placenou. Žáci se přihlašovat nemusí, stačí jim k zobrazení připraveného obsahu odkaz na webovou stránku a název třídy v aplikaci. Učitel může také vytvořit QR kód a žákům tím zjednodušit přístup do aplikace. Aplikace může být také využívána pro zadávání domácích úkolů, nevýhodou v bezplatné verzi je, že učitel může mít aktivní pouze jednu třídu, pokud tedy zadá domácí úkol, znemožní si tím využití aplikace pro jinou třídu. Placená verze nabízí přístup pro 10 aktivních tříd najednou. Bezplatná verze umožňuje v jeden daný okamžik pouze 50 účastníků ve virtuální místnosti. Dále mohou vyučující aplikace využít pro své žáky, nastavit procvičování probrané látky pomocí otázek. Učitel potom vidí, jak si žáci při řešení otázek vedli, a může se více věnovat žákům, kteří měli s řešením určité problémy. Socrative neposkytuje žádný předpřipravený obsah. Učitelé musí vytvořit vlastní obsah, ale ten potom mohou v budoucnu opakovaně používat. Učitelé mohou sdílet kvíz s kolegy prostřednictvím odkazu, ale bohužel momentálně neexistuje možnost vyhledat kvízy ostatních učitelů. Studenti používají svá vlastní zařízení, jako jsou chytré telefony, tablety, notebooky, nebo jakékoliv zařízení s prohlížečem, aby se zapojili do hodnotících aktivit vytvořených svými učiteli.

Socrative má i gamifikační prvek, kterým je funkce Space Race – herní mode, který umožňuje učitelům sledovat výkon studentů, zatímco studenti odpovídají na otázky a soutěží tím, že se snaží udržet raketu svého týmu co nejdále na obrazovce správnými odpověďmi na otázky.⁶⁹

QUIZIZZ

Jedná se o jednu z nejnovějších oblíbených aplikací na výuku angličtiny, která byla vyvinuta v Indii v roce 2015. Jednoduchý on-line editor Quizizz umožňuje intuitivní vytvoření otázek ve webovém prostředí. Žáci se přihlašují pomocí kódu a zadáním jména (přezdívky). Test je

⁶⁹ tamtéž

možné spustit v průběhu vyučovací hodiny nebo zadat jako domácí úkol. K dispozici jsou hotové testy, ale je možné vytvořit i testy vlastní. Herní mode umožňuje soutěžení jednotlivců i celých týmů.⁷⁰

MOOVEEZ

Projekt Mooveez jako jazykovou metodu vytvořil roku 2016 Miroslav Pešta se svým týmem firmy Archimedes Inspiration. Aplikace si klade za cíl posluchače rozmluvit, učít se jazyku přirozeně jako malé děti, nebiflovat se slovíčka. Aplikace se stahuje zdarma, ale za přehrávání filmů se platí. Sledování a poslech v Mooveez se procvičuje na speciálních krátkých filmech či dokumentech, které jsou vytvořené přímo pro jazykové vzdělávání. Výukové materiály jsou určeny pro začátečníky i pro pokročilé, studenta uvádějí do běžných životních situací. Zahrnují nejdůležitější slovní zásobu, fráze i gramatiku. Ovládání filmu a práce s textem jsou intuitivní a velmi jednoduché. Film je možné zastavit, vrátit zpátky nebo posunout vpřed. Připravena je i unikátní aktivita s ozvučenými kartičkami, kde je cílem napodobit originál - nahrát svůj hlas a nechat si zkontrolovat vlastní výslovnost. Flashcards je možné i uložit k pozdějšímu procvičování. V roce 2016 získala metoda Mooveez firmy Archimedes Inspiration mezi stovkami jiných projektů ocenění British Council ELTons Winner jako světová digitální inovace roku v oblasti výuky jazyků.⁷¹

1.4. Problematika výuky jazyků v období koronavirové pandemie

Koronavirová pandemie významně ovlivnila výuku cizích jazyků na celém světě. Posouzení aspektů jazykového vzdělávání během pandemie byl věnován hloubkový průzkum

⁷⁰ *Quizizz* [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.guruveskole.cz/quizizz/>

⁷¹ *Mooveez* [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.mooveez.com>

v členských zemích EU a v dalších zemích světa, který provádělo Evropské centrum pro moderní jazyky ve spolupráci s Evropskou komisí v únoru 2021. Průzkumu se zúčastnilo 1735 respondentů - profesionálů ze 40 zemí světa. Průzkum si kladl za cíl zhodnotit výzvy a příležitosti, které koronavirová pandemie v oblasti jazykového vzdělávání řešila.⁷²

Konkrétně se průzkum zabýval tím, jak byla ovlivněna metodika, vzdělávací cíle a hodnocení během koronavirové pandemie. Respondenti byli vyzváni, aby popsali své zkušenosti s výukou v době pandemických omezení. Učitelé uváděli, že se jim podařilo udržet úroveň výuky jazyků na stejné úrovni jako před pandemií, studenti se úspěšně zapojovali do distanční výuky. Interakce ve dvojicích či ve skupinách byly snazší a příjemnější při online výuce než při prezenčních hodinách. Problémy se vyskytovaly, pokud šlo o integraci znevýhodněných žáků. Jako obtížnější hodnotili pedagogové adekvátní známkování žáků. Výzkum mimo jiné prokázal, že pokud byla výuka zábavná a interaktivní před pandemií, během koronavirové epidemie nebyla její kvalita ovlivněna. Učitelé uváděli, že by v budoucnu rádi pokračovali v hybridní výuce jazyků, protože v kombinaci prezenční výuky s výukou online vidí jisté výhody. Díky internetu a dostupným online materiálům byla výuka jazyků v době distančního vyučování pestřejší a pro studenty zajímavější. Je však zřejmé, že skupinová interakce ve třídě při prezenční výuce je velmi důležitá a nelze ji online výukou nahradit.⁷³

Výzkum potvrdil, že technologie jsou nedílnou součástí našeho současného každodenního života a vzdělávání, a učitelé, poté co se naučili používat nové metody e-výuky, objevili skvělý nástroj, jak udělat výuku více motivující, zajímavou a bez stresu. Respondenti mimo jiné uváděli, že při online výuce bylo mnohem snazší zvládnout kolektiv žáků a většina studentů se přitom cítila uvolněně. Téměř 41% dotázaných mělo k dispozici vhodné

⁷² *The future of language education in the light of Covid: Lessons learned and ways forward* [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.ecml.at/thefutureoflanguageeducation>

⁷³ tamtéž

vybavení pro efektivní online výuku již od začátku uzavření škol, 31% uvedlo, že ačkoli tomu tak zpočátku nebylo, vybavení bylo v počátcích pandemie zakoupeno. 28% respondentů mělo nedostatek vhodného vybavení a softwaru pro distanční výuku, což bránilo efektivnímu vzdělávání. Studenti uvedli, že preferují flexibilitu hybridního učení, řadu z nich tento způsob výuky podnítil k větší aktivitě. Začátkem roku 2023 má být vydána publikace s přehledem výsledků uvedeného hloubkového průzkumu, která má shrnout případové studie, zveřejnit pokyny pro učitele cizích jazyků a odborníky na jazykové vzdělávání a podnítit politická doporučení.⁷⁴

2. Výzkum: Využití médií při výuce anglického jazyka v ČR

2.1. Popis výzkumu

Při provádění výzkumného procesu byl dodržen postup doporučený v publikaci *Metody výzkumu médií* Tomáše Trampoty a Martiny Vojtěchovské:⁷⁵

1) Základním krokem pro upřesnění postupu bylo zvolení tématu, autorka navázala na svůj dlouhodobý zájem o výuku anglického jazyka a s ní spojené využití nových médií.

⁷⁴ *The future of language education in the light of Covid: Lessons learned and ways forward* [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.ecml.at/thefutureoflanguageeducation>

⁷⁵ TRAMPOTA, Tomáš a Martina VOJTĚCHOVSKÁ. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-683-4. s.22-24

2) Rešerší dosavadních výzkumů autorka zjistila, co bylo k tématu využití nových médií a k problematice jejich zapojování v době koronavirové pandemie vyzkoumáno, s jakou problematikou se uvedené téma spojuje a jaké problémy bude přínosné řešit.

3) U základních řešených výzkumných otázek definovala autorka hypotézy, které analýzou odpovědí respondentů ověřovala.

4) Pro výzkum využití médií při výuce anglického jazyka v České republice zvolila autorka jako nejvhodnější metodu dotazníkového šetření, již se používá především pro kvantitativní výzkum a jež byla použita v celé řadě předchozích výzkumů podobného rázu.

5) Sběr dat z dotazníkového šetření byl klíčovým momentem celého výzkumného procesu, stal se základem pro důkladné zpracování výsledků výzkumu. Sběr dat byl časově nejnáročnější etapou prováděného vědeckého výzkumu.

6) Z výsledků získaných metodou dotazníkového šetření byla provedena analýza a interpretace získaných dat. „Analýza dat a formulování shrnujících tezí či nové teorie tedy probíhají postupně v průběhu pozorování nebo po jeho skončení. Záznam pozorovaného však ještě ani zdaleka není výsledkem daného šetření, ale stále jen podkladem – daty -, určeným k následné analýze.“⁷⁶

Část odpovědí respondentů byla dále zpracována pomocí kvantitativních metod, na jejich podkladě bylo provedeno statistické porovnání jednotlivých proměnných, dohledávaly se závislosti různých proměnných.

⁷⁶ SEDLÁKOVÁ, Renáta. Výzkum médií: nejužívanější metody a techniky. Praha: Grada, 2014.

Žurnalistika a komunikace. ISBN 978-80-247-3568-9. s.254

Pomocí především otevřených otázek dotazníku byly poté získány odpovědi, které byly následně zpracovány za použití kvalitativních metod za účelem obsahové analýzy nejpoužívanějších médií při výuce anglického jazyka v České republice.

„Termínem ‘kvalitativní výzkum’ rozumíme jakýkoliv výzkum, jehož výsledků se nedosahuje pomocí statistických procedur nebo jiných způsobů kvantifikace.“⁷⁷

7) Závěrečným krokem uvedeného výzkumného procesu je prezentace výsledků, k níž byly vybrány jen hlavní výsledky výzkumu, jejich ověření a upřesnění.⁷⁸

Miroslav Chráska ve svých Metodách pedagogického výzkumu – základech kvantitativního výzkumu říká, že: „Řešení vědeckého problému představuje řadu navzájem propojených a na sobě závislých kroků a činností“ a uvádí čtyři fáze klasického pedagogického výzkumu, jimiž jsou: stanovení problému, formulace hypotézy, testování (verifikace, ověřování) hypotézy a vyvození závěrů a jejich prezentace.⁷⁹

Pro praktickou část diplomové práce bylo použito dotazníkové šetření. Zvolen byl dotazník ve formě elektronické. Jako nejvhodnější aplikace, pokud jde o vytvoření dotazníku po stránce technické, byla vybrána aplikace my.surveo.com, která je právě pro tyto účely vytvořena. Surveo je možné využívat zdarma nebo nabízí zdokonalenou verzi placenou. Pro účely této práce byla dostačující verze zdarma, poskytla autorce pro výzkum vše, co potřebovala. Dostatečný byl i limit získávaných odpovědí, 100 odpovědí za měsíc. Tato platforma byla zvolena, protože je přehledná, má příjemné uživatelské rozhraní, je moderní

⁷⁷ STRAUSS, Anselm L. a Juliet CORBIN. Základy kvalitativního výzkumu: postupy a techniky metody zakotvené teorie. Brno: Sdružení Podané ruce, 1999. SCAN. ISBN 80-85834-60-X. s. 10

⁷⁸ TRAMPOTA, Tomáš a Martina VOJTĚCHOVSKÁ. Metody výzkumu médií. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-683-4. s.22-24

⁷⁹ CHRÁSKA, Miroslav, 2016. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. 2., aktualizované vydání. Praha: Grada. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-5326-3.

a má kvalitní mobilní verzi pro zodpovídání dotazníků na mobilech. Výhodou také bylo, že Survio nabízí již předpřipravené dotazníkové šablony.

Vytvořený dotazník (viz Příloha č. 1) obsahoval otázky uzavřené – strukturované, polouzavřené (nabídnutá řešení i možnost dopsat vlastní řešení v kolonce „jiné“) i otázky otevřené – nestrukturované, které byly pro dotazované náročnější, umožnily však získat individuální odpovědi dotazovaných, autorkou průzkumu naprosto neovlivněné.⁸⁰

Dotazování jako nejčastější způsob sběru informací musí respektovat pravidla logická, sociálně psychologická, metodická, sémanticko-pragmatická a lingvistická.⁸¹

Dotazy byly zadány tak, aby co nejlépe umožnily nahlédnout do problematiky užívání médií ve školách, aby udaly poměr starých médií versus nových médií a aby zjistily, k jakým změnám docházelo v posledních letech, která se vyznačovala odlišnými požadavky na výuku v důsledku organizačních změn, způsobených nástupem pandemie koronaviru, zavedením distanční online výuky a posléze návratem k původnímu řádu výuky. Kromě uvedených obsahových položek byly použity i položky funkcionální – dotazy na věk vyučujících pohlaví, či typ školy, které autorce výzkumu pomohly ve spojení s konkrétními obsahovými odpověďmi vytvořit ucelenější obraz o používání médií v současné výuce anglického jazyka.

Otázky navazovaly logicky od položek funkcionálních k otázkám na klasická média, dále na nová média, srovnání obou typů nástrojů, k používání konkrétních nástrojů v jednotlivých zkoumaných obdobích, k technickému zajištění...

⁸⁰ CHRÁSKA, Miroslav, 2016. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. 2., aktualizované vydání. Praha: Grada. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-5326-3.

⁸¹ PETRUSEK, Miloslav, Hana MAŘÍKOVÁ a Alena VODÁKOVÁ, 1996. *Velký sociologický slovník*. Praha: Karolinum. ISBN 80-7184-311-3.

Obesláni byli učitelé 1. a 2. stupně základních škol, gymnázií a jiných středních škol i soukromí lektoři, a to z Čech i z Moravy.

Nejvíce respondentů nakonec bylo ze středních škol – gymnázií a jiných středních škol (27), následovali učitelé druhého stupně základních škol (10), prvního stupně (9) základních škol, procentuálně nejméně bylo soukromých lektorů (4). Jeden vyplněný dotazník byl vyřazen, protože učitel vysoké školy neodpovídal zařazení do zkoumaných skupin.

Pokud jde o časovou náročnost dotazníku, plánováno bylo 7 – 12 minut, tedy doba, po kterou jsou respondenti schopni udržet aktivní pozornost. Do rozmezí 5 - 10 min se vešlo 24 dotazovaných (48%), do rozmezí 10 - 30 min 21 respondentů (42%). U zbývajících 6 (12%) respondentů (30 a více minut) se dá usuzovat, že se v průběhu vyplňování dotazníku věnovali i jiné činnosti, nebo vyplňování dotazníku na určitou dobu přerušili.

Výzkum konfrontuje výsledky z dotazníkového šetření s dohledanými informacemi z oblasti vzdělávání a výuky angličtiny ve školách v České republice v posledních letech, věnuje se i změnám v procesu výuky anglického jazyka způsobeným koronavirovou pandemií. Samostatná kapitola je věnována výzkumu – obsahové analýze u pedagogů nejúspěšnějších platforem nových médií, tak jak je vykazalo dotazníkové šetření.

2.2. Vývoj využívání médií ve výuce v posledních letech

Koronavirová pandemie upozornila na problémy, které byly do té doby většinou lidí opomíjeny. Problémy se objevily ve všech odvětvích, u sociálně slabších vrstev obyvatelstva či u starších obyvatel, ale zásadním způsobem zejména ve školství a vzdělávání. Nejvýraznější byl tento fenomén ve vesnických a maloměstských školách, kde byl přístup k digitálním technologiím složitější. České školství nebylo před začátkem epidemie, i přes množství dotací

na modernizaci výuky od Evropské unie, připraveno na online výuku. Učitelé a ředitelé škol museli ze dne na den začít řešit novou situaci. Na školách, kde děti přístup k technologiím měly, mohli učitelé přistoupit na výuku online a zadávání úkolů přes internet. Pro žáky, kteří k internetu přístup neměli, museli učitelé hledat alternativní metody, např. objíždět domácnosti nepřipojených žáků s úkoly či zanechávat úkoly v papírové formě před vstupem do školy.⁸²

K vybudování a posílení výkonné výpočetní techniky Evropské unie má sloužit program Digitální Evropa, který má v letech 2021 – 2027 investovat do digitalizace cca 220 mld. Kč. Program se věnuje i umělé inteligenci, konkurenceschopnosti jednotlivých odvětví, má posílit kybernetickou bezpečnost apod. Projekt Digitální Evropa se má zaměřit také na vytváření tzv. center pro digitální inovace, neziskových společností s odbornými znalostmi v tomto oboru. S jejich pomocí má proběhnout digitální transformace především menších podniků, organizací veřejné správy a vzdělávacích institucí v celé Evropské unii.⁸³

Česká republika nepatří v elektronizaci veřejné správy k nejlepším zemím v rámci Evropské unie. Index digitální konkurenceschopnosti zemí EU ji řadí až na 18. místo. Samotné vzdělávací systémy jsou ale v pravomoci členských zemí a EU je může v této oblasti jen

⁸² HENDRYCH, Lukáš. Pandemie odkryla digitální propast. Ve vzdělávání nesmíme diskriminovat, říká Šojdrová[online]. 2020 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z:

<https://euractiv.cz/section/ekonomika/news/pandemie-odkryla-digitalni-propast-ve-vzdelavani-nesmime-diskriminovat-rika-sojdrova/>

⁸³ Program Digitální Evropa [online]. Dotace EU [cit. 2022-12-23]. Dostupné

z: [https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/unijni-programy-\(1\)/inovace,-site-a-jednotny-trh/program-digitalni-evropa?fbclid=IwAR07HxhomEa8jQOcDNKyPwRDV9XHgi0masivI2Xd3DFzfXK29b1FYMZXYgA](https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/unijni-programy-(1)/inovace,-site-a-jednotny-trh/program-digitalni-evropa?fbclid=IwAR07HxhomEa8jQOcDNKyPwRDV9XHgi0masivI2Xd3DFzfXK29b1FYMZXYgA)

*podpořit, třeba pomocí zmíněných nástrojů. Příkladem by měly být dobré zkušenosti z nejvíce digitalizovaných zemí, např. Dánska, Francie, Estonska a Finska.*⁸⁴

*S digitalizací vzdělávání by se však nemělo začínat v příliš útlém věku, děti by se nejprve měly naučit psát, pracovat s klasickými mapami apod. a teprve potom by se mělo přistoupit k práci na počítači.*⁸⁵

K prověření používání konkrétních nástrojů nových médií pedagogy byla aplikována otevřená otázka: „Vypište, prosím, jaká nová média pro výuku znáte (konkrétní webové stránky, aplikace, hry...)“ Respondenti jmenovali nejčastěji Kahoot! (uveden 26x), Youtube (17x), LiveWorksheets (17x), Wordwall (16x), Quizlet (7x), ESL Collective (7x), Help for English (6x), Wocabee (5x), Learnenglishkids (4x). 3x byly zmíněny: Umíme anglicky, Learn English Teens, Games to Learn English, Duolingo a Breaking News English. Někteří respondenti také uváděli audia a videa k učebnicím z cloudu.

Do dotazníku byla zařazena otázka, zda respondenti slyšeli o citovaných zdrojích, s možnostmi odpovědí: „neslyšel jsem“, „slyšel jsem, ale nevyužívám“ a „využívám“ (viz Příloha č. 2). Z patnácti vybraných aplikací a webových stránek skončila téměř polovina nabídnutých aplikací, celkem 7 aplikací, se 76-96% (38 – 48 respondentů) v kategorii „neslyšel jsem“ (GooseChase, Memrise, Mentimeter, Nearpod, Lexilize, Anki, Socrative), k nejvyužívanějším z nabídnutých aplikací a www patřily: Kahoot! (28x – 56%), LiveWorksheets (27x – 54%), Wordwall (23x – 46%), Quizlet (21x – 42%). Nejvíce je

⁸⁴ *Program Digitální Evropa: Utváření digitální budoucnosti Evropy* [online]. Evropská komise [cit. 2022-12-23]. Dostupné z: https://digital-strategy.ec.europa.eu/cs/activities/digital-programme?fbclid=IwAR0Gv94cwxHM5OgHOPPrPVwKFMzt6yjXDyVkg5nGXlR3Lqowr8meJ_7q8NE

⁸⁵ HENDRYCH, Lukáš. Pandemie odkryla digitální propast. Ve vzdělávání nesmíme diskriminovat, říká Šojdrová [online]. 2020 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://euractiv.cz/section/ekonomika/news/pandemie-odkryla-digitalni-propast-ve-vzdelavani-nesmime-diskriminovat-rika-sojdrova/>

v povědomí respondentů Duolingo (34x – 68%), ale pouze 12 respondentů (24%) ho využívá, dále Quizziz, v povědomí u 15 respondentů (30%) a 11 respondentů (22%) ho využívá, dále webové stránky Breakingnews, v povědomí u 14 respondentů (28%) a 12 respondentů (24%) je využívá a Learnenglishteens/Learnenglishkids v povědomí u 11 respondentů (22%) a 15 respondentů (30%) je využívá. Zajímavý byl výsledek u aplikace Duolingo, kterou zařadilo 68% dotázaných do kategorie „slyšel jsem, ale nevyžívám“.

Jako nejčastěji využívanou aplikaci, webovou stránku atd. (viz Příloha č. 3) uvedlo nejvíce respondentů YouTube (10) a LiveWorksheets (10), dále Kahoot! (8) a Wordwall (8). 4 respondenti uvedli jako nejčastěji využívanou Help for English, po dvou hlasech získaly: Quizlet, Duolingo, Socrative, Oxford Learners Bookshelf, ESL Collective, Learnenglishkids a TEDtalks. Někteří respondenti uvedli více aplikací či webových stránek, které nejčastěji využívají, v analýze odpovědí na tuto otázku je proto uveden u jednotlivých položek počet hlasů, ne počet respondentů.

Nová média využívá při společné práci ve třídě 86% respondentů, 36% respondentů je využívá k zadání samostatné práce po škole a 32% k samostatné práci žáků ve třídě.

Zajímavé hodnoty byly podchyceny u využití M-learningu, tedy zapojení osobních elektronických zařízení žáků a studentů do výuky – ve výuce pro ně dosud našla využití pouze necelá polovina, přesně 48% dotázaných.

Hypotéza: používání nových médií pandemie urychlila, pedagogové využívali v době distanční výuky především nová média, a zvykli si je využívat natolik, že je více zařazují do výuky i v současné době

Na otázku: „Přiměl vás Covid k častějšímu využívání nových médií?“ odpovědělo kladně 88% respondentů, hypotéza tedy byla potvrzena, průběžné změny v užívání jednotlivých

druhů nových médií v uvedených třech zkoumaných obdobích se však jako relevantní neprokázaly.

2.2.1. před pandemií koronaviru

Stejně jako v osobní komunikaci, stejně jako v obchodní komunikaci firem, i v komunikaci v oblasti vzdělávání byl již před vypuknutím pandemie koronaviru zřejmý posun k stále intenzivnějšímu využívání nových médií. Již od začátku nového tisíciletí byly do škol zaváděny stolní počítače a pedagogičtí pracovníci zaškolováni pro práci s nimi.

Pokud jde o nová média, nejvyužívanějšími byly před koronavirovou pandemií YouTube 90%, audio cvičení k učebnicím 84% a webové stránky 66%. Následovaly hry 40%, interaktivní tabule 38% a LiveWorksheets 22%. Aplikace se umístily s 18% až na 7. místě. Okrajově se uplatnily blogy 6% a podcasty 6%.

2.2.2. v době distanční online výuky

Pokud jde o technickou stránku zajištění distanční výuky po nástupu pandemie koronaviru, bylo nejprve nezbytné řešit otázku dostupnosti digitálních učebních pomůcek nejen pro školy, přesně řečeno pro všechny jejich učitele, ale i k zapůjčení pro žáky, kteří doma neměli k dispozici počítač či notebook, především pro všechny žáky ze sociálně slabších rodin a žáky z vícečetných rodin. Na notebooky a nezbytné licence pro distanční vzdělávání plánovalo

MŠMT vydat do prosince 2020 všem školám v ČR 20.000 Kč na každého učitele, celkem se jednalo o náklad ve výši 1,28 miliardy Kč.^{86 87}

Pokud jde o metodické zajištění výuky angličtiny, zveřejnilo MŠMT v době koronavirové pandemie na svých webových stránkách náměty na doplnění výuky anglického jazyka pro žáky, rodiče a učitele: Treasure chest of resources for learners, parents and teachers in times of Covid-19, nikdo z respondentů však tyto ministerstvem školství doporučené materiály nezmínil.⁸⁸

Pokud jde o nová média, nejvyužívanějšími byly v době koronavirové pandemie YouTube 88%, audio cvičení k učebnicím 86% a webové stránky 78%. Na 4. místo se ze 7. místa v době předcovidové dostaly aplikace 52%, následovaly LiveWorksheets 48%, hry 38%, zcela logicky byla méně zapojována interaktivní tabule 26%, okrajově se uplatnily blogy 8% a podcasty 6%.

V době koronavirové pandemie bylo omezeno nebo úplně zrušeno školní vyučování v desítkách zemí. Světová organizace UNESCO uvádí, že prezenční výuka byla omezena zhruba 1,6 miliardám školáků na celém světě. Ve vyspělejších zemích sehrálo důležitou úlohu vyučování online, vedené učiteli žáků.⁸⁹

⁸⁶ *MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ POŠLE ŠKOLÁM PENÍZE NA DIGITALIZACI* [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/ministerstvo/novinar/ministerstvo-skolstvi-posle-skolam-penize-na-digitalizaci>

⁸⁷ *Školy dostanou přes miliardu na laptopy, na jednoho učitele 20 tisíc korun* [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/ministerstvo-skolstvi-robert-plaga-laptopy-licence-vlada-skoly-penize-ucitel.A200813_133327_domaci_flo

⁸⁸ *Treasure chest of resources for learners, parents and teachers in times of Covid-19* [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.ecml.at/Resources/TreasureChestofResources/tabid/4397/language/en-GB/Default.aspx>

⁸⁹ *Zpravodajství 24* [online]. [cit. 2022-12-03]. Dostupné z: <https://zpravodajstvi24.cz>

Ve výzkumu sociologické výzkumné organizace PAQ Research 79% pedagogů uvedlo, že distanční vyučování pro ně bylo časově náročnější než běžná prezenční výuka. Ačkoli celkový počet hodin samotné výuky byl nižší, zvýšila se doba přípravy na hodiny a časově náročná byla i komunikace s žáky a jejich rodiči.⁹⁰

2.2.3. v současné době

Pokud jde o nová média, nejvyužívanějšími jsou v současné době opět YouTube 96%, audio cvičení k učebnicím 94% a webové stránky 82%. Následují LiveWorksheets 58%, interaktivní tabule 48% a hry 42%. Na 7. místo se opět vrátily aplikace 42%, okrajově se uplatnily blogy 12% a podcasty 10%, i když procentuálně mají v současné době o 100%, resp. o 66% větší zastoupení než před koronavirovou pandemií.

30 z 50 respondentů uvedlo, že má ve výuce dostatek času na používání nových médií, šestnácti respondentům chybí ve výuce čas na využívání médií, nejvíce dotazovaných zmínilo nedostatek času na podcasty, dále na internet, autentická videa a poslechová cvičení, filmy a dokumentární pořady, interaktivní hry, hry na tabletu, rádio, písničky, blogy. Dvě respondentky uvedly, že jim prostor na využití médií nechybí, protože u malých dětí upřednostňují papír a tužku, že podle jejich názoru není dobré používat média ve velké míře.

2.2.4. porovnání a zhodnocení

Z analýzy výsledků dotazníku vyplývá, že učitelé v ČR, nehledě na jejich věkovou kategorii a nehledě na typ školy, kde učí, tedy učitelé na školách i soukromí lektori, považují za základ

⁹⁰ PROKOP, Daniel, 2021. *Zkušenosti českých učitelů s distanční výukou* [online]. [cit. 2022-12-02].

Dostupné z: <https://www.paqresearch.cz/post/ucitele-zkusenosti-pandemie>

metodiky výuky anglického jazyka učebnice, tedy stará média, zajisté především proto, že jim pomáhají zajistit dlouhodobý plán - systematickosti výuky.

Z provedeného výzkumu vyplývá, že pedagogové na českých školách pracují, pokud jde o stará, klasická média, nejvíce s učebnicemi - 98% respondentů a pracovními sešity - 88% respondentů, časopisy do výuky zapojuje 68% respondentů, jiná klasická média využívá 54% respondentů, 24% dotazovaných používá TV a 18% dotazovaných používá rádio.

Novým digitálními médii byl pedagogy přisouzen podíl 46,66% ku 53,33% (viz Příloha č. 4) ve prospěch starých médií. Z analýzy výsledků vyplývá, že nová, digitální média zatím nejsou využívána do takové míry, do jaké to dnešní technologie umožňují.

Získané výsledky mimo jiné prokázaly, že jazykové aplikace jsou velmi dobrým doplňkem školní výuky, prezenční výuku vedenou pedagogem však nahradit nemohou. Nástroje nových médií se tak osvědčují především při procvičování slovní zásoby a gramatických pravidel, systematickou výuku však zajišťují učebnice.

2.2.5. Nejvíce využívané nástroje nových médií ve výuce anglického jazyka

YOUTUBE

YouTube byl učiteli vyhodnocen jako nejužívanější platforma nových médií.

Pro učitele jazyků je YouTube jednoduchým nástrojem pro doplnění klasické výuky. Na YouTube se nachází tisíce videí, která jsou vhodná pro výuku angličtiny. Nejen že je po obsahové stránce z čeho vybírat, ale také lze videa přizpůsobit výuce. Video lze pozastavit, přetočit tam či zpět dle potřeby, lze také nastavit automatické titulky či upravit rychlost přehrávání. Na YouTube se nachází celá řada kanálů přímo zaměřených na výuku anglického jazyka. Jsou vytvářeny buď vzdělávacími organizacemi, např. VOA Learning English (2.11

milionu odběratelů), English with Ronnie (4,5 milionu odběratelů), BBC Learning English (4.71 milionu odběratelů), Learn English with English Class101.com (7.14 milionu odběratelů), či rodilými mluvčími, např. English With Jennifer (1.05 milionu odběratelů), Rachel's English (4.6 milionu odběratelů), English With Lucy (8.89 milionu odběratelů), English Addict with Mr. Duncan (1.04 milionu odběratelů)⁹¹...

Tyto kanály se zaměřují na celou řadu jazykových jevů, ať už na slovní zásobu, gramatiku, výslovnost, poslech, a to zábavnou formou. Rodilí mluvčí zahrnují do svých výukových videí také obsah o kultuře a životním stylu své země a jejich výuka angličtiny je méně formální. Často připravují tzv. sketches, v nichž zábavnou formou vysvětlují určitý gramatický jev či výslovnost apod. Kanály vzdělávacích organizací mají většinou vlastní profesionálně vytvořený obsah, např. animované písničky, zprávy, rozhovory aj.

Analýzou odpovědí respondentů bylo zjištěno, že nejpoužívanějšími webovými stránkami jsou mezi pedagogy liveworksheets.com, breakingnewsenglish.com, helpforenglish.cz, ted.com a wordwall.net.

LIVEWORKSHEETS

LiveWorksheets je webová stránka, která učitelům umožňuje vytvářet pro své studenty interaktivní pracovní listy. Učitelé mohou nahrát klasické tištěné pracovní listy ve formátu PDF nebo Word a poté je mohou převést do interaktivních cvičení. Výběr typu cvičení je z několika formátů, např. přiřazování slov a obrázků šipkami, zvolení správné odpovědi z nabídnutých možností atd. Interaktivní pracovní listy mohou obsahovat zvuk nebo videa. Učitelé mohou vytvořit mluvená cvičení, kam studenti nahrávají své vlastní zvukové

⁹¹ *About Youtube* [online]. [cit. 2022-12-03]. Dostupné z: <https://about.youtube>

odpovědi. Liveworksheets.com nabízí i širokou škálu již vytvořených interaktivních cvičení od ostatních uživatelů, jichž mohou učitelé využít. Zdrojovým jazykem pro většinu pracovních listů je anglický jazyk, takže učitelé nemusí vybírat pouze z pracovních listů připravených pro výuku anglického jazyka jako cizího jazyka, ale mají k dispozici i široký výběr pracovních listů vytvořených pro studenty z anglicky mluvících zemí všech věkových kategorií.

BREAKINGNEWS ENGLISH

Stránky jsou pravidelně aktualizovány, cca dvakrát týdně jsou na web přidávány nové zprávy ze světa, k nim je připravena mluvená verze s britskou i americkou angličtinou (ve čtyřech rychlostech poslechu) a cvičení na osvojení slovní zásoby z článku. Článek je publikován pro různé stupně pokročilosti (0 – 6), podle pokročilosti jsou zpracována i cvičení. Text zpráv má zpravidla délku 250 až 300 slov.

Každou lekci lze vyplnit online nebo stáhnout ve formátu PDF. Poslechy jsou také k dispozici online, nebo je možné je stáhnout ve formátu MP3. Každá lekce připravená k aktuální zprávě má 26 různých aktivit k procvičování čtení, gramatiky, slovní zásoby, pravopisu a poslechu. Učitelé mají také možnost si stáhnout minilekci a k dispozici jsou i cvičení „na rozehrání“. Ke každé lekci je navíc pro pedagogy připraveno několik variant kvízů, tak aby mohli předpřipravené lekce co nejlépe přizpůsobit své výuce. Zprávy jsou rozděleny do kategorií Business English, Environment, Education, Health, Issues, Lifestyle, People / Gossip, Technology, World News.

Autor breakingnewsenglish.com připravil ještě několik dalších webových stránek založených na podobném formátu. Jedná se o webové stránky Listen A Minute, Business English Materials, Lessons On Movies, ESL Discussions, Famous People Lessons, ESL Holiday Lessons, Lessons On American Presidents, News English Lessons.

Každá z těchto webových stránek se věnuje jinému tématu a nabízí dostatek podnětů pro hodiny angličtiny, např. tzv. roleplay, nápady na zadání domácích úkolů... Učitelé tak mají k dispozici velký výběr témat i cvičení a mohou těmito připravenými lekcemi pokrýt celou svou výuku.

Webová stránka Listen A Minute je založena na šedesátisekundových nahrávkách o různých tématech seřazených dle abecedy. Ke každé nahrávce jsou opět připravena cvičení, která lze vytisknout i ve formátu PDF a jsou připraveny i kvízy k ověření znalostí.

Business English Materials se zaměřuje na světové značky, na textech o nich se studenti mohou naučit slovní zásobu týkající se obchodu a procvičit si její použití. Web opět nabízí stejný formát cvičení ke každému textu a nahrávce. Nahrávka je na této webové stránce u každého textu pouze jedna, nelze si tedy volit rychlost ani styl angličtiny.⁹²

HELP FOR ENGLISH / APLIKACE ENGLISH ME

Help for English nabízí učitelům velké množství rubrik, jako jsou testy, četba, gramatika... A nabízí tři typy materiálů: statické články, interaktivní cvičení a okruhy slovní zásoby. Rubrika „testy“ nabízí stovky testů, které po vyhodnocení odpovědí poskytují i vysvětlení. Po dokončení každého testu počítač automaticky vyhodnotí, proč byla odpověď špatná, jak by měla být správně a proč. U některých testů je také možné porovnat výsledky s průměrným výsledkem jiných uživatelů.

Typy testů, které web nabízí: a/b/c/d , doplňovačky a tzv. ‘komboboxy’ (v textu je vynechané slovo a student musí vybrat jednu z možností). Je možné otestovat se z gramatiky, slovní zásoby, poslechu, čtení s porozuměním atd. Další nabízenou rubrikou je gramatika. Články

⁹² *Breaking News English: About Sean Banville* [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://breakingnewsenglish.com/banville.html>

jsou rozděleny podle gramatických kategorií a nabízejí vysvětlení gramatických jevů spolu s možnostmi si tyto jevy procvičit.

Oddíl „slovní zásoba“ nabízí učitelům články, které jsou zaměřené na anglickou slovní zásobu, rčení, idiomy atd. Obsahuje například rubriku „pleteme si“, která se věnuje rozdílům ve významu podobných slov.

Oddíl „četba“ obsahuje originální povídky od klasických autorů, dále povídky rodilých mluvčích a zjednodušené texty pro studenty. K některým textům patří zvukové nahrávky pro poslech.

Pro přípravu maturantů je k dispozici oddíl „maturita“, který obsahuje materiály potřebné pro státní zkoušku z anglického jazyka a zároveň i diskusní fórum, kde si studenti mohou sdílet vypracované podklady.

Svou rubriku mají i mezinárodní jazykové zkoušky s cvičnými testy pro studenty.⁹³

TED TALKS

Přednášky TED jsou dobrým zdrojem pro výuku angličtiny, protože jsou krátké, informativní a lze v nich najít širokou škálu témat vhodných pro výuku jazyka. Jsou ideální pro budování slovní zásoby, čtení a poslech.

Kromě toho, na rozdíl od běžných autentických rozhovorů nebo živých konferencí, je možné téměř každé video spustit, zastavit, zpomalit či přechít si titulky nebo přepisy textu. Umožňují poslechnout si angličtinu jak od rodilých mluvčích, tak od cizinců, a to na různá témata. Videá jsou maximálně 18 minut dlouhá, témata tak mohou být dostatečně probrána či vysvětlena a je jim dobře rozumět.⁹⁴

⁹³ *Umíme anglicky* [online]. [cit. 2022-12-03]. Dostupné z: <https://www.helpforenglish.cz>

⁹⁴ *TED* [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.ted.com>

TED-ED Formát lekce se skládá z názvu lekce a písemného úvodu („Lets Begin“), řady otázek s výběrem z více možností nebo otevřených otázek („Think“), kde si může vyučující ověřit, zda studenti videu porozuměli, a místa pro další zdroje, které podpoří další studium tématu („Dig Deeper“). Na závěr jsou dostupné náměty pro třídní diskuse („Discuss“). Vybírat lze z velkého množství vzdělávacích videí. Lekce je také možno individuálně upravit, lze přidat doplňující otázky.

Lekce jsou připraveny pro studenty různého věku a pokrývají širokou škálu témat, včetně materiálů založených na školních osnovách. Lekce vytvořené pomocí videí lze sdílet s ostatními uživateli platformy.

WORDWALL

Aplikace nabízí široký výběr šablon, např. klasické kvízy, slovní hry, bludiště, křížovky, osmisměrky, pexesa, různé přiřazování výrazů, spojování slov, hádání slov atd.

Studenti mohou úkoly řešit ve třídě nebo jako domácí úkol. Učitelé mohou sledovat výsledky činnosti svých studentů. Cílem této platformy je ušetřit pedagogům čas na přípravu lekcí, vytvořit interaktivnější online výuku, omezit používání papírových pracovních listů. Wordwall je možné využívat na jakémkoli elektronickém zařízení, na interaktivní tabuli, počítači, tabletu, mobilu.

Většinu aktivit na Wordwallu lze navíc použít v interaktivním i tisknutelném formátu. Pro využití všech možností aplikace je nutné si zaplatit placenou verzi, a to buď pro použití pro jednotlivce, nebo pro školy.

Zdarma lze vytvořit pouze 5 variant z nabídky 18 interaktivních šablon a není k dispozici žádná šablona pro tisk. Pro vytvoření dalších aktivit je nutné použítou variantu vymazat a uvolnit místo pro novou. V tzv. Standard verzi lze vytvořit neomezené množství aktivit a vybrat si z 16 šablon pro tisk. Tzv. Pro verze nabízí kromě neomezeného množství aktivit výběr z 33 interaktivních šablon. Individuální plány se platí měsíčně nebo se slevou 10%

v případě ročního předplatného. U školních plánů je možné pouze roční předplatné. Wordwall lze propojit s Google classroom - učitelé mohou sledovat výsledky aktivit z Wordwallu přímo v přehledu hodnocení v Google classroom. Lze tak např. sledovat, kdo práci odevzdal, a také přehled známek studenta z dané aktivity.

Ceny uvedených verzí na měsíc: Standard je za 90 Kč, plán Pro za 135 Kč/měsíc. Roční školní plány se účtují podle počtu uživatelů, maximální počet je 50 uživatelů.⁹⁵

Analýzou odpovědí respondentů bylo zjištěno, že nejpoužívanějšími aplikacemi jsou mezi pedagogy Kahoot!, Quizlet a Duolingo.

KAHOOT!

Kahoot! je herní výuková platforma. Učitelé mohou promítat otázky na obrazovce a studenti na ně odpovídají pomocí chytrého telefonu, tabletu nebo počítače. Učitelé mohou prostřednictvím této platformy vytvářet také dotazníky a ankety.

Aplikace je vhodná pro M-learning – pro webové stránky i pro mobily (je nutné nainstalování aplikace). Aplikace je oblíbená mezi pedagogy, protože je vhodná na procvičování slovní zásoby a je využitelná jak pro prezenční výuku, tak pro výuku on-line. Používat ji můžeme zdarma, ale existuje i placená verze, která nabízí větší výběr různých typů cvičení, např. puzzle, testy, kvízy apod. K dispozici je velké množství cvičení z nabídky, ale je možné vytvářet i vlastní. Aplikace má velmi jednoduché ovládání.⁹⁶

QUIZLET

Aplikace vytváří výukové sady, které mohou obsahovat jak textové, tak i vizuální materiály. Uživatelé mohou obsah kopírovat a dle potřeby si ho upravovat. Pro každou sadu nabízí Quizlet až sedm studijních aktivit, jako jsou kvízy či párovací cvičení nebo doplňování slov.

⁹⁵ *Wordwall* [online]. [cit. 2022-12-20]. Dostupné z: <https://wordwall.net>

⁹⁶ *Kahoot: About us* [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://kahoot.com/company/>

Učitelé si mohou vytvářet soukromý obsah, určený pouze pro své vlastní studenty. Naopak ověření uživatelé, jako například nakladatelství či vzdělávací instituce, často vytvářejí a nabízejí svůj obsah pro další uživatele. Pro učitele jsou dostupné funkce Quizlet live, které nabízejí kvízové soutěže pro týmy, upravené pro společnou práci studentů ve třídě.

Aplikace má i bezplatnou verzi, ale pokud si učitelé zvolí placenou verzi Quizlet Teacher, mohou v aplikaci sledovat pokrok svých studentů a přizpůsobovat obsah pro své učební potřeby.

Studenti zase mají v rámci předplatného navíc přístup do knihovny Quizlet's Explanations, kde mají k dispozici detailní vysvětlení problémů z cvičení. Aplikaci je možné používat na mobilních zařízeních, tabletech, ale i ve webovém prohlížeči, tedy v notebooku či v počítači.⁹⁷

DUOLINGO

V dotazníkovém šetření se Duolingo umístilo jako třetí nejužívanější aplikace učitelů, určena však je především studentům samoukům. Při prvním použití aplikace si uživatel stanoví jazyk, který se chce učit, a vyplní, kolik času může studiu denně věnovat, poté mu aplikace spustí test, podle jehož výsledku stanoví úroveň uživatelské znalosti jazyka. Po dokončení testu se uživatel musí registrovat, aby se mu údaje uložily.

Duolingo využívá pro výuku jazyků poslech – trénování porozumění, nácvik slovní zásoby a mluvení, používá přednastavené studijní plány pro všechny úrovně studentů, od začátečníků po pokročilé.

Studenti musí např. poslech přepsat, přečíst nově naučená slovíčka, přičemž umělá inteligence rozpozná, zda student správně vyslovuje, nebo formou hry přiřazovat slova k obrázkům či

⁹⁷ *Quizlet* [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://quizlet.com/mission>

k mluvenému přepisu. Slova, v nichž se vyskytly chyby, jsou potom cíleně zařazována s větší frekvencí, zatímco slova, která již student zvládl, se opakují méně. Aby byli studenti motivováni k pravidelnému procvičování, aplikace jim připravuje různé úkoly - “challenges”. Sbírají např. mince “Lingots”, které získávají za splnění úkolu či dosažení určité úrovně, dodržení tzv. „learning streak” (počet po sobě následujících dní, kdy student procvičoval angličtinu v aplikaci). Aplikace také vytváří tzv. Leaderboard, v němž mohou uživatelé sledovat svou úspěšnost. Za dokončení výzev či úrovní studenti dostávají odznaky nebo medaile.⁹⁸

Duolingo je aplikace především pro samostudium jednotlivců, je vhodná pro procvičování jazyků, např. při cestování nebo při větší časové vytíženosti, ale díky možnosti propojení jednotlivých účtů přes “duolingo for schools” může být dobrou alternativou pro distanční výuku či k samostatným domácím úkolům, popř. jako příprava na školní vyučování. Nastavit lze časový limit k vypracování zadaných úkolů. Výhodou je i možnost zapojení do Google classroom.⁹⁹

GRAMMARLY

Doporučením hodným pomocníkem pro učitele je v neposlední řadě aplikace „Grammarly“, vytvořená v roce 2009 Alexem Schevchenko, Dmytro Liderem a Maxem Lytvynem. Jedná se o nástroj, který má uživatelům zdokonalovat úroveň a styl psaného textu. Grammarly pomáhá učitelům i studentům s procvičováním gramatických jevů, učí je používat gramatiku v psaném projevu. V textu označí chyby v interpunkci a v gramatice a nabídne možnosti, jak text opravit či zdokonalit. Grammarly je možné použít napřímo v prohlížeči, kam je třeba text

⁹⁸ *A DUOLINGO CASE STUDY – GAMIFYING YOUR LANGUAGE COURSE* [online], 2022. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://lmsninjas.com/duolingo-case-study/>

⁹⁹ *Duolingo for schools* [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://schools.duolingo.com>

importovat a vložit, nebo ho můžeme stáhnout jako doplněk do prohlížeče a aplikace poté automaticky provádí úpravy textu v různých aplikacích a webech, jako je např. Gmail, Google Docs apod. Grammarly je též možné nainstalovat do mobilních zařízení, dá se propojit s klávesnicí nebo prohlížečem a aplikace potom kontroluje gramatickou i kontextuální správnost textu již v průběhu psaní. V základní verzi je aplikace zdarma, nebo se nabízí placená verze Grammarly Premium, která provádí důkladnější kontrolu textu a navíc i kontrolu plagiátorství.¹⁰⁰

2.3. Porovnání zapojování médií do výuky AJ na různých stupních a různých typech škol

Hypotéza: Zapojování nových médií do výuky angličtiny na různých stupních a různých typech škol bude rovnoměrné, bude spíše záležet na iniciativě pedagoga, lišit se budou druhy používaných médií, konkrétní webové stránky a aplikace

2.3.1. Zapojování médií do výuky AJ na 1. stupni ZŠ

Z provedeného výzkumu vyplývá, že pedagogové na 1. stupni základních škol v České republice pracují, pokud jde o stará, klasická média, především s učebnicemi a pracovními sešity, pravidelně využívají i časopisy (6 z 9), 2 z 9 dotazovaných používají rádio a TV. Oblíbené jsou mezi pedagogy pracovní listy. Pokud jde o zapojování nových médií do výuky, všichni respondenti zapojují do výuky audio cvičení jako součást interaktivních učebnic, všichni používají či v posledních letech k výuce využívali YouTube a LiveWorksheets. Všichni dotázaní učitelé používají či v posledních letech k výuce využívali interaktivní tabuli.

¹⁰⁰ Grammarly: About [online]. [cit. 2022-12-05]. Dostupné z: <https://www.grammarly.com/about>

Z devíti respondentů pouze dva nepoužívají či v posledních letech nepoužívali k výuce angličtiny webové stránky, 5 z 9 respondentů používá či v době pandemie používalo k výuce angličtiny nějaké aplikace. 6 z 9 respondentů používá digitální či internetové hry. Z dalších nabídnutých druhů nových médií nevyužívá a v posledních letech nevyužíval nikdo z dotazovaných poslechu podcastů, ani nepracovali s blogy.

2.3.2. Zapojování médií do výuky AJ na 2. stupni ZŠ

Z provedeného výzkumu vyplývá, že stejně jako pedagogové na 1. stupni, i pedagogové na 2. stupni základních škol v České republice pracují, pokud jde o stará, klasická média, především s učebnicemi a pracovními sešity, pravidelně využívají i časopisy (8 z 10), 3 z 10 dotazovaných používají TV a 1 z 10 dotazovaných používá rádio. Pokud jde o zapojování nových médií do výuky, 9 z 10 respondentů zapojuje do výuky audio cvičení jako součást interaktivních učebnic, 9 z 10 respondentů používá či v posledních letech k výuce využívalo YouTube. Všichni používají LiveWorksheets. 7 z 10 dotázaných učitelů používá či v posledních letech k výuce využívalo interaktivní tabuli. Z deseti respondentů pouze jeden nepoužívá či v posledních letech nepoužíval k výuce angličtiny webové stránky, 6 z 10 respondentů používá či v době pandemie používalo k výuce angličtiny nějaké aplikace. 7 z 10 respondentů používá digitální či internetové hry. Z dalších nabídnutých druhů nových médií nevyužívá a v posledních letech nevyužíval nikdo z dotazovaných poslechu podcastů ani nepracoval s blogy.

2.3.3. Zapojování médií do výuky AJ na gymnáziích a SŠ

Z provedeného výzkumu vyplývá, že i pedagogové na středních školách v České republice pracují, pokud jde o stará, klasická média, především s učebnicemi a pracovními sešity

(s pracovními sešity nepracuje 5 z 27 respondentů), pravidelně využívají časopisy (19 z 27 respondentů), 6 z 27 dotazovaných používá TV a 5 z 27 dotazovaných používá rádio. Pokud jde o zapojování nových médií do výuky, 26 z 27 respondentů zapojuje do výuky audio cvičení jako součást interaktivních učebnic, 26 z 27 respondentů používá či v posledních letech k výuce využívalo YouTube. 25 z 27 respondentů používá LiveWorksheets. 13 z 27 dotázaných učitelů 3. stupně používá či v posledních letech k výuce využívalo interaktivní tabuli. 2 z 27 respondentů nepoužívají či v posledních letech nepoužívali k výuce angličtiny webové stránky, 16 z 27 respondentů používá či v době pandemie používalo k výuce angličtiny nějaké aplikace. 14 z 27 respondentů používá digitální či internetové hry. Z dalších nabídnutých druhů nových médií využívají či v posledních letech využívali 3 respondenti poslechu podcastů a 5 respondentů z 27 zapojuje do výuky blogy.

2.3.4. Zapojování médií do výuky AJ u soukromých lektorů (v soukromém sektoru)

Dotazník vyplnil velmi nízký počet soukromých lektorů, pouze 4 respondenti, takže výsledky bohužel nemají vysokou výpovědní hodnotu.

Z analýzy získaných hodnot vyplývá, že i soukromí lektori pracují, pokud jde o stará, klasická média, především s učebnicemi a pracovními sešity, 1 lektor (1 ze 4) pravidelně využívá i časopisy, 1 (1 ze 4) dotazovaných používá TV a 1 (1 ze 4) dotazovaný používá rádio. Pokud jde o zapojování nových médií do výuky, 3 ze 4 respondentů zapojují do výuky audio cvičení jako součást interaktivních učebnic, všichni respondenti používají či v posledních letech k výuce využívali YouTube. Všichni používají LiveWorksheets. Nikdo z dotázaných lektorů nepoužívá, ani v posledních letech k výuce nevyužíval interaktivní tabuli. Všichni respondenti používají a v posledních letech používali k výuce angličtiny webové stránky, 2 ze 4 respondentů používají a v době pandemie používali k výuce angličtiny nějaké aplikace. 3 ze 4

respondentů používají a i v minulých sledovaných obdobích používali digitální či internetové hry. 2 ze 4 respondentů používají a v době pandemie používali k výuce angličtiny podcasty. 1 z respondentů pracoval v době pandemie s blogy. 2 ze 4 respondentů využívají se svými studenty M-learning.

Podle typu pedagoga – učitel/lektor se dalo očekávat, že budou, pokud jde o používání nových médií, aktivnější a inventivnější lektoři, kteří nejsou vázáni učebními plány, nemusí postupovat ve výuce za pomoci učebnic a mohou operativně vybírat z webů a aplikací, které jsou k výuce angličtiny v hojném počtu k dispozici, a kteří mohou také bez omezení používat systém M-learningu. Vzhledem k malému počtu respondentů ze skupiny lektorů však nejsou získané výsledky dostatečně průkazné.

Výsledky výzkumu hypotézu potvrdily.

2.4. Odlišnosti ve využití médií pro výuku u pedagogů v různých věkových kategoriích

Hypotéza: inventivní, pokud jde o zapojování nových médií do výuky, bude především nejmladší generace učitelů, nejstarší generace učitelů se bude více přiklánět k používání starých médií.

Hypotéza vychází z všeobecného postoje starší generace k novým médiím i z výzkumů zaměřených na tuto problematiku v posledních letech. „Pozitivní postoj k novým komunikačním technologiím je v zásadě dost zřetelně věkově polarizován a odráží celkově s věkem se snižující otevřenost k inovacím.“¹⁰¹

¹⁰¹ CEBE, JIRÁK, TRAMPOTA a WOLÁK, 2011. *Stav mediální gramotnosti v ČR: Výzkum úrovně mediální gramotnosti obyvatelstva nad 15 let* [online]. Centrum pro mediální studia CEMES [cit.

Pokud jde o věkové zastoupení respondentů, nejvíce zastoupenou skupinou byla věková skupina 41-50 let se 46% z celkového počtu respondentů, dále skupina nad 50 let se 30%, skupina ve věku 31-40 let byla zastoupena pouze 14% a respondenti ve věku do 30 let pouze 10%. Vysoké zastoupení dvou nejvyšších věkových skupin odpovídá reálné situaci ve školství v České republice, kde podle mimořádného šetření Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy z počátku roku 2019 dosahuje průměrný věk učitelů v regionálním školství 47,2 let.¹⁰² (Pokud jde o genderové zastoupení, uvádí tento zdroj, že na muže připadá v regionálním školství pouze 19,2% učitelských úvazků.)

Zvolením účinné metody výuky lze ovlivnit úspěšnost žáků a veškerý jejich postoj k osvojování cizího jazyka. Od starších učitelů lze očekávat letité zkušenosti s výukou a s používáním ověřených metod, od mladších učitelů lze zase očekávat objevování nových metod, které jsou v dnešní době spojené především s digitálními médii.

Všichni respondenti, tedy respondenti všech věkových kategorií uvedli, že pro výuku anglického jazyka využívají nebo někdy využívali nová média.

Nejvíce příznivců nových médií bylo zaznamenáno ve věkové kategorii pedagogů 31 – 40 let. Svůj podíl využívání nových médií označili v průměru na 70,71%, následovala kategorie pedagogů věkově do 30 let s výsledkem 56,5% ve prospěch nových médií, dále kategorie pedagogů ve věku 41 – 50 let, kteří již v průměru více používají stará, klasická média

2022-12-05]. Dostupné z: https://www.rrtv.cz/cz/static/prehledy/medialni-gramotnost/vysledky-studie-15-plus_2011.pdf

¹⁰² Ministerstvo zjišťovalo stav učitelů v regionálním školství [online], 2019. MŠMT [cit. 2022-12-05]. Dostupné z: https://www.msmt.cz/ministerstvo/novinar/ministerstvo-zjistovalo-stav-ucitelu-v-regionalnim-skolstvi?fbclid=IwAR0ZQKWNSfWsj1HPeCekiKCEkKV_EtD29Bpf85Bs57B3DhPAZv-zJ0x6oIY

a novým médiím dali 46,12% a nakonec věková kategorie od 51 let, kteří využívají nová média z 37,5% ve srovnání se starými médii.

Pokud jde o zařazování M-learningu do výuky, skončily jednotlivé věkové kategorie pedagogů v pořadí dle frekvence využívání: nejvíce kategorie do 30 let se 75%, kategorie 31 - 40 let se 71,4%, kategorie nad 50 let se 43,75% a nejméně kategorie 41 – 50 let s 39,1%.

Pokud jde o oblíbenost jednotlivých médií, k těm nejoblíbenějším respondenti řadili YouTube, LiveWorksheets, Wordwall, Kahoot!, Help for English, Learn English Kids, Oxford Learners Bookshelf.

Pokud jde o elektronická zařízení, respondenti používají k výuce angličtiny počítače, notebooky, tablety, mobily, data projektory, interaktivní tabuli...

Pokud jde o inventivnost, zmiňovanou v hypotéze, zdá se stále aktuálním citát Jana Amose Komenského: „Učitel nechť je dychtivý učit“, pro nějž byl princip aktivity jedním z nejdůležitějších ve vzdělávání žáků. Učitel v nich má probudit a rozvíjet zájem a žáci se ho mají vlastním přičiněním a na základě vlastního poznávání zmocnit. Jedním z hlavních úkolů pedagoga tedy má být právě aktivování zájmu a nasměrování tohoto zájmu k probírané látce. Učitel má „všemožně usilovat o to, aby žák učebnou látku, k níž přistupuje, chápal jako něco obdivuhodného. Tento obdiv zažehne lásku, láska touhu, touha pílí.“ Zaručena pak je účinnost výuky a trvalost naučeného.¹⁰³

Ač staré přes tři sta let, jsou tyto myšlenky stále aktuální a lze je aplikovat i na dnešní pedagogy a jejich snahy aktivovat zájem žáků a studentů, zajímavě doplňovat klasickou výuku a ozvlášťňovat ji právě pomocí využívání různých nástrojů nových médií.

¹⁰³ JAN AMOS KOMENSKÝ [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://adoc.pub/4-jan-amos-komensky.html>

2.5. Zhodnocení dopadu pandemie na využívání médií ve výuce AJ

Více než polovina respondentů (58%) uvedla do používaných médií v době distanční online výuky a v současné době více jednotlivých druhů nových médií než v době před pandemií koronaviru, více se do výuky zařazují např. různé aplikace.

Prováděný výzkum si nekladl za cíl posuzovat úroveň a možnosti technického vybavení škol, z celkové analýzy odpovědí respondentů i z jejich odpovědí zaměřených na využívání jednotlivých druhů médií je však zřejmé, že pedagogové měli a mají dostupná základní elektronická a digitální zařízení k jejich využívání. 50 dotazovaných učitelů anglického jazyka tak uvedlo, že k výuce využívá: stolní počítač (34x), mobily (24x), notebooky (16x), interaktivní tabule (16x), dataprojektory (15x), tablety (8x), CD přehrávače (4x), rádia (2x), ipad (2x), reprosoustavu (1x), beamer (1x).

Ač přerušení školní docházky a distanční výuka jednoznačně napomohly zapojování nových médií do výuky, spornou zůstává otázka efektivity vyučování omezeného na on-line výuku jazyků. (Podle výsledků průzkumu EF English Proficiency Index lze totiž usuzovat, že koronavirová pandemie měla za následek výrazný celosvětový pokles úrovně angličtiny u generace mladých lidí ve věku 18 – 20 let, vykazovaný v posledních dvou letech.¹⁰⁴)

¹⁰⁴ *The world's largest ranking of countries and regions by English skills* [online], 2022. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.ef.com/wwen/epi/>

Závěr

Cílem této diplomové práce bylo reflektovat současný stav využívání starých i nových médií ve výuce anglického jazyka v České republice. V teoretické části práce byly vymezeny základní pojmy z oblasti médií, ověřeny byly technické předpoklady pro využívání moderních komunikačních technologií v českých školách, ověřeno bylo finanční zajištění státem, z posledních průzkumů byla zjištěna úroveň znalosti anglického jazyka studentů v českých školách v mezinárodním měřítku. Jedna z kapitol teoretické části podala historický náhled na zapojování médií do výuky, další byla věnována klasickým médiím zapojovaným do současné výuky, následovala kapitola věnovaná novým médiím – webovým stránkám a aplikacím. Tato kapitola vznikala částečně na základě vlastních zkušeností autorky - lektorky angličtiny, byla však zpětně doplňována i o další nástroje uvedené pedagogy v rámci dotazníkového šetření pro praktickou část diplomové práce.

Za cíl si výzkumná práce kladla vysledovat a zachytit, co v posledních letech využívání médií ve výuce angličtiny ovlivnilo, k jakým změnám v používání docházelo, jaký vliv měly v dané problematice změny posledních let ve způsobu výuky.

Ve výzkumné části byly analyzovány údaje a informace získané z dotazníkového šetření od padesáti pedagogů. Zkoumán byl vývoj využívání médií ve výuce v posledních letech, porovnáván byl stav před koronavirovou pandemií se stavem v době distanční online výuky a se stavem v současné době, analyzováno bylo zapojování médií do výuky anglického jazyka na 1. stupni ZŠ, na 2. stupni ZŠ, na gymnáziích a jiných středních školách a ve výuce angličtiny u soukromých lektorů (v soukromém sektoru). Porovnáno bylo také využívání médií ve výuce u pedagogů ve věkových kategoriích do 30 let, 31 – 40 let, 41 – 50 let a nad 50 let. Kvalitativní výzkum byl potom zaměřen na nejužívanější nástroje nových médií

ve výuce anglického jazyka, které byly v rámci výzkumné části podrobeny obsáhlejšímu zkoumání - autorka se pokusila vystihnout přednosti každého z těchto nástrojů pro potřeby výuky, pro potřeby pedagogů.

Pro autorku zarážejícím faktem dotazníkového šetření byla neochota pedagogů se výzkumu zúčastnit. Velké množství pedagogů, kteří byli o vyplnění dotazníku požádáni – prostřednictvím jak osobního oslovení na veřejně přístupných e-mailových adresách na webových stránkách škol, tak žádostí o vyplnění dotazníku adresovanou profesním skupinám na sociálních sítích, dotazník vůbec neotevřelo.

Nejvíce úspěšných respondentů bylo ze středních škol – gymnázií a jiných středních škol, následovali učitelé druhého stupně základních škol, prvního stupně základních škol, procentuálně nejméně bylo soukromých lektorů.

Ve zkoumaném vzorku se projevil i obecné charakteristiky českého školství - feminizace – ženy tvořily 94% respondentů, markantní byl také jev stárnutí pedagogů – nejvíce zastoupenou skupinou respondentů byla věková skupina 41-50 let.

Ze získaných výsledků vyplynula poměrně dobrá úroveň mediální gramotnosti pedagogů a jejich kladný vztah k novým komunikačním technologiím, dokonce ze 48% využívání M-learningu.

Diplomová práce měla také za cíl zvýšit povědomí učitelů i studentů o dostupných nástrojích pro výuku angličtiny ve světě nových médií a pomoci jim zorientovat se ve velkém množství digitálních nástrojů zaměřených na pomoc při výuce angličtiny. Tomuto záměru byl věnován již zmíněný přehled jednotlivých nástrojů v jedné z kapitol teoretické části diplomové práce a kvalitativní výzkum nejužívanějších nástrojů nových médií s podrobným rozбором možností, které skýtají pedagogům ve výuce angličtiny, ve výzkumné části diplomové práce.

Zároveň se autorka pokusila pomocí výsledků nejnovějších výzkumů o ucelený pohled na situaci ve školství a ve výuce anglického jazyka, o zachycení změn, k nimž docházelo v důsledku událostí posledních let, zejména koronavirové pandemie

Ačkoli se vývoj a výzkum médií v současnosti ubírá již jinými směry, myslím si, že pohled na média z hlediska starých a nových médií byl pro tuto práci a tuto oblast adekvátní, a to jednak proto, že vzhledem k věkovému zastoupení ve školství se výzkum týkal především věkové skupiny 41 – 50 let, tedy generace, která si tento přístup k médiím v době svého vzdělávání osvojila, jednak proto, že oblast školství je dost konzervativní a finanční prostředky na nové technologie vynakládá se značným zpožděním, takže pedagogy udržuje „zakonzervované“ v technickém prostředí minulých let. Dokladem toho bylo i hodnocení pedagogů týkající se jejich vlastního zapojení starých/nových médií do výuky anglického jazyka, které přes všechny nové vlivy vykazovalo mírnou převahu používání starých médií.

Domnívám se proto, že právě seznámení pedagogů s novými digitálními nástroji mediálního světa by mohlo být největším přínosem této diplomové práce, protože je jenom na jejich iniciativě, jaké nástroje do výuky anglického jazyka zapojí. Význam práce tedy vidím především pro praktické využití, přičemž nové digitální nástroje pro výuku angličtiny a seznamování s nimi jsou určitě tématem, které by si zasloužilo i podrobnější zpracování i větší podporu ze strany ministerstva školství.

Summary

The aim of this thesis was to reflect on the current state of the use of old and new media in English lessons in the Czech Republic. In the theoretical part of the thesis, the basic

concepts from the field of media, the technical prerequisites for the use of modern communication technologies in Czech schools and the financial support by the state, as well as the level of knowledge of the English language of students in Czech schools on an international scale were analysed.

One of the chapters of the theoretical part gave a historical overview of the inclusion of media in education, one chapter was dedicated to classic media in the current education system, followed by a chapter dedicated to new media - websites and applications. This chapter was created partly on the basis of the author's own experience as an English tutor, but it was supplemented with other tools mentioned by the teachers as part of the questionnaire survey for the practical part of the diploma thesis. The author tried to describe the advantages of each of these tools for teaching needs.

The goal of the research was to trace and identify what has influenced the use of media in English lessons in recent years and what changes in their use have occurred. In the research part, data and information obtained from a questionnaire survey from fifty educators were analyzed. The development of the use of media in English lessons in recent years was examined. The results were compared with the situation before the coronavirus pandemic, with the situation during distance online education and the present time. The obtained results showed a good level of media literacy of pedagogues and their positive attitude towards new communication technologies.

The thesis also aimed to raise the awareness of both teachers and students about the available tools for teaching English and to help them navigate the large number of digital tools aimed at helping them learn English. The previously mentioned more detailed analysis of individual instruments in one of the chapters of the theoretical part of the diploma thesis was also dedicated to this purpose.

Although the development and research of the media are nowadays evolving in different directions, I believe that the view of the media from the point of view of old and new media was adequate for this work and this area, partly because due to the age group of teachers in the Czech education system, the research concerned especially the 41-50 age group, i.e. the generation that adopted this approach to the media during their education, because the field of education is quite conservative and spends funds on new technologies with a considerable delay, so teachers are kept "conserved" in the technical environment of the past years. This was also evidenced by the teacher's assessment of their involvement of old/new media in English language teaching, which showed a predominance of the use of old media despite all the new influences.

Therefore, I believe that introducing educators to the new digital tools of the media world could be the greatest contribution of this diploma thesis because it is only up to them which tools to include in the teaching of the English language. New tools for teaching English and getting to know them is a topic that certainly deserves further elaboration and greater support from the Ministry of Education.

Odborná literatura

CEBE, JIRÁK, TRAMPOTA a WOLÁK, 2011. *Stav mediální gramotnosti v ČR: Výzkum úrovně mediální gramotnosti obyvatelstva nad 15 let* [online]. Centrum pro mediální studia CEMES [cit. 2022-12-05]. Dostupné z: https://www.rrtv.cz/cz/static/prehledy/medialni-gramotnost/vysledky-studie-15-plus_2011.pdf

HAVLOVÁ, J. M-learning. In: KTD: Česká terminologická databáze knihovnictví a informační vědy (TDKIV) [online]. Praha: Národní knihovna ČR, 2003 [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: https://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000015163&local_base=KTD

Help for English [online]. [cit. 2022-12-03]. Dostupné z: <https://www.helpforenglish.cz>

CHRÁSKA, Miroslav, 2016. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. 2., aktualizované vydání. Praha: Grada. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-5326-3.

JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ, 2015. *Masová média*. 2., přepracované vydání. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0743-6.

JŮVA, Vladimír, 1987. *Vývoj pedagogického myšlení*. Brno: Univerzita J.E. Purkyně.

MACEK, J. *Poznámky ke studiím nových médií*. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 199 s. ISBN 978-80-210-6476-8.

MANĚNA, Václav. *Moderně s Moodle: s Moodle Jak využít e-learning ve svůj prospěch?* [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: https://knihy.nic.cz/files/edice/moderne_s_moodle.pdf

MORAVEC, Václav, 2016. *Média v tekutých časech: konvergence audiovizuálních médií v ČR*. Praha: Academia. Společnost (Academia). ISBN 978-80-200-2572-2.

OSVALDOVÁ, Barbora a Jan HALADA, 2007. *Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace*. 3., rozš. vyd. Praha: Libri. ISBN 978-80-7277-266-7.

PÁNEK, Jaroslav a Oldřich TŮMA, 2018. *Dějiny českých zemí*. Vydání druhé, doplněné. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum. ISBN 978-80-246-3994-9.

PATZAKOVÁ-JANDOVÁ, Anna, 1935. *Prvních deset let československého rozhlasu*. Praha: Radiojournal.

PEPRNÍK, Jaroslav. *English and the Czechs* [online]. Olomouc [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: https://www.phil.muni.cz/angl/thepe/thepe_01_01.pdf. Univerzita Palackého, Filozofická fakulta.

PETRUSEK, Miloslav, Hana MAŘÍKOVÁ a Alena VODÁKOVÁ, 1996. *Velký sociologický slovník*. Praha: Karolinum. ISBN 80-7184-311-3.

REIFOVÁ, Irena, 2004. *Slovník mediální komunikace*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-926-7.

SEDLÁKOVÁ, Renáta. Výzkum médií: nejužívanější metody a techniky. Praha: Grada, 2014. *Žurnalistika a komunikace*. ISBN 978-80-247-3568-9. s.254

STRAUSS, Anselm L. a Juliet CORBIN. *Základy kvalitativního výzkumu: postupy a techniky metody zakotvené teorie*. Brno: Sdružení Podané ruce, 1999. SCAN. ISBN 80-85834-60-X.

ŠEĎOVÁ, Klára, 2004. *Média jako pedagogické téma* [Pedagogika Roč. 54]. Praha [cit. 2022-12-02]. PedF UK.

TRAMPOTA, Tomáš a Martina VOJTĚCHOVSKÁ, 2010. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-683-4.

VOLEK, Jaromír, Jan JIRÁK a Barbara KÖPPLOVÁ. *Mediální studia: východiska a výzvy. Mediální studia*. Praha: Syndikát novinářů ČR, 2006, I., 1., s. 12-25, 101 s. ISSN 1801-9978.

Další zdroje

A DUOLINGO CASE STUDY – GAMIFYING YOUR LANGUAGE COURSE [online], 2022. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://lmsnijas.com/duolingo-case-study/>

About Youtube [online]. [cit. 2022-12-03]. Dostupné z: <https://about.youtube>

Adult English Zone. *Česká televize* [online]. [cit. 2022-12-19]. Dostupné z: https://www.ceskatelevize.cz/porady/1052280529-adult-english-zone/?fbclid=IwAR1YmToE-ChqIinz3_5GqhcU6hmnfv6WoaVyQltm0Km1UKnfsAyvoSPn1k

Angličtina [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/13394657013-ucitelka/rubrika/2390-anglictina/>

Angličtina - Extra [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.csfd.cz/film/231617-anglictina-extra/recenze/>

Angličtina pro nejmenší [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/1008706907-anglictina-pro-nejmensi/>

Angličtina pro nejmenší [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.csfd.cz/film/269898-anglictina-pro-nejmensi/prehled/>

Angličtina s Bílou paní [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://edu.ceskatelevize.cz/namet/anglictina-s-bilou-pani>

Angličtina s Helen Doron [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/1183912024-dobre-rano-ostrava/409231100200907/cast/87397/>

Angličtina s Hurvínkem [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10756481407-anglictina-s-hurvinkem/>

Angličtina s Hurvínkem [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.csfd.cz/film/372900-anglictina-s-hurvinkem/prehled/>

Angličtina s maharádžou [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10153339668-anglictina-s-maharadzou/207522161300008/>

ASMELASH, Leah, 2020. *The first ever YouTube video was uploaded 15 years ago today. Here it is* [online]. [cit. 2022-12-03]. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/2020/04/23/tech/youtube-first-video-jawed-karim-trnd/index.html>

BANKER, Steve, 2021. *Understanding The Real Power Of Gamification* [online]. [cit. 2022-12-03]. Dostupné z: <https://www.forbes.com/sites/stevebanker/2021/06/02/understanding-the-real-power-of-gamification/?sh=93084784785c>

Blinkist [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.blinkist.com>

Breaking News English: About Sean Banville [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://breakingnewsenglish.com/banville.html>

BURMESTER, Neil. *7 Best Gamification Examples 2021* [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.gamify.com/gamification-blog/7-best-gamification-examples-2021>

COUBALOVÁ, Alena. *PODNĚTY K VÝUCE CIZÍCH JAZYKŮ V ČR* [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/ministerstvo/podnety-k-vyuce-cizich-jazyku-v-cr>

Duolingo for schools [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://schools.duolingo.com>

EF English Proficiency Index: A Ranking of 111 Countries and Regions by English Skills [online], 2022. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.ef.com/assetscdn/WIBIwq6RdJvcD9bc8RMd/cefcom-epi-site/reports/2022/ef-epi-2022-english.pdf>

ENGLISH CLUB TV ONLINE [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: https://www.xn--lep-tma39c.tv/tv_stanice_online/english-club-tv/

Games To Learn English [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.gamestolearnenglish.com/pages/about/>

Grammarly: About [online]. [cit. 2022-12-05]. Dostupné z: <https://www.grammarly.com/about>

HENDRYCH, Lukáš. *Pandemie odkryla digitální propast. Ve vzdělávání nesmíme diskriminovat, říká Šojdrová* [online]. 2020 [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://euractiv.cz/section/ekonomika/news/pandemie-odkryla-digitalni-propast-ve-vzdelavani-nesmime-diskriminovat-rika-sojdrova/>

How much does Duolingo cost? [online], 2022. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://support.duolingo.com/hc/en-us/articles/207362396-How-much-does-Duolingo-cost->

ISL Collective [online]. [cit. 2022-12-19]. Dostupné z: <https://en.islcollective.com>

JAN AMOS KOMENSKÝ [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://adoc.pub/4-jan-amos-komensky.html>

JONAS, Karel, 1876. *Slovník česko-anglický i anglicko český s doplňky všeobecnými i odbornými k dílu česko-anglickému, s úplnou výslovností a krátkou mluvnicí anglickou*. Wisconsin: Slavie.

Jan Amos Komenský [online]. [cit. 2022-12-22]. Dostupné z: <http://www.ceskedejiny.com/?fbclid=IwAR0rHa1m38aEsBrmzbliXROs-loZew8OwVeUpkVPI-nN7UqVG71-khHugIU>

Kahoot: About us [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://kahoot.com/company/>

Karel Jonáš český lexikograf a nacionalista [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.antikavion.cz/autor/karel-jonas>

LANGOVÁ, Jana, 2021. *Rozšířte si slovní zásobu s Memrise* [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.myenglishhacks.cz/recenze-memrise/>

LANY, Karel E. *Evangelický Církevník: časopis věnovaný zájmům evanjelické církve A. V. v zemích koruny České a koruny Uherské*. [s.l.]: Böhm 312 s. [cit. 2022-12-02]. Dostupné online

LingoClip [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://lingoclip.com>

Liveworksheets.com [online]. [cit. 2022-12-19]. Dostupné z: <https://www.liveworksheets.com>

LyricsTraining [online]. [cit. 2022-12-03]. Dostupné z: <https://lyricstraining.com/play/thomas-day/wildflower/gvrcQjmm8v>

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ POŠLE ŠKOLÁM PENÍZE NA DIGITALIZACI [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/ministerstvo/novinar/ministerstvo-skolstvi-posle-skolam-penize-na-digitalizaci>

Ministerstvo zjišťovalo stav učitelů v regionálním školství [online], 2019. MŠMT [cit. 2022-12-05]. Dostupné z: https://www.msmt.cz/ministerstvo/novinar/ministerstvo-zjistovalo-stav-ucitelu-v-regionalnim-skolstvi?fbclid=IwAR0ZQKWNSfWsj1HPeCekiKCEkKV_EtD29Bpf85Bs57B3DhPAZv-zJ0x6oIY

Mooveez [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.mooveez.com>

NÁRODNÍ PLÁN OBNOVY - PREVENCE DIGITÁLNÍ PROPASTI - POŘÍZENÍ MOBILNÍCH DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ URČENÁ PRO SOUKROMÉ A CÍRKEVNÍ ZÁKLADNÍ ŠKOLY, STŘEDNÍ ŠKOLY A KONZERVATOŘE PRO KALENDÁŘNÍ ROK 2022 [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/narodni-plan-obnovy-porizeni-mobilnich-digitalnich?fbclid=IwAR11Yaba0gtOd215JU4OpmuUVyaCTjTKeSs2v6f3q8cFZ03oGVEOxc0aSg8>

OFGANG, Erik. *Goosechase* [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.goosechase.com/about>

OFGANG, Erik. *GooseChase: What It Is and How Educators Can Use It? Tips & Tricks* [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.techlearning.com/news/goosechase-what-it-is-and-how-educators-can-use-it>

Program Digitální Evropa [online]. Dotace EU [cit. 2022-12-23]. Dostupné z: [https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/unijni-programy-\(1\)/inovace,-site-a-jednotny-trh/program-digitalni-evropa?fbclid=IwAR07HxhomEa8jQOcDNKyPwRDV9XHgi0masivI2Xd3DFzfXK29b1FYMZXYgA](https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/unijni-programy-(1)/inovace,-site-a-jednotny-trh/program-digitalni-evropa?fbclid=IwAR07HxhomEa8jQOcDNKyPwRDV9XHgi0masivI2Xd3DFzfXK29b1FYMZXYgA)

Program Digitální Evropa: Utváření digitální budoucnosti Evropy [online]. Evropská komise [cit. 2022-12-23]. Dostupné z: https://digital-strategy.ec.europa.eu/cs/activities/digital-programme?fbclid=IwAR0Gv94cwxHM5OgHOPPrPVwKFMzt6yjXDyVkg5nGXlR3Lqowr8meJ_7q8NE

PROKOP, Daniel, 2021. *Zkušenosti českých učitelů s distanční výukou* [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.paqresearch.cz/post/ucitele-zkusenosti-pandemie>

Quizizz [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.guruveskole.cz/quizizz/>

Quizlet [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://quizlet.com/mission>

Quizlet [online]. [cit. 2022-12-20]. Dostupné z: <https://quizlet.com/latest>

Seznam ZŠ-2022. *MŠMT* [online]. [cit. 2022-12-19]. Dostupné z: https://www.msmt.cz/file/58813/?fbclid=IwAR0ageJA-w-4NICp2PIYIEXkYO_K7X4x7_cusQbzLLCVf_6FMdNL5nkTFQQ

Socrative: About Us [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.socrative.com/about-us/>

STRATEGIE VZDĚLÁVACÍ POLITIKY ČR DO ROKU 2030+ [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/strategie-2030>

Školy dostanou přes miliardu na laptopy, na jednoho učitele 20 tisíc korun [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/ministerstvo-skolstvi-robert-plaga-laptopy-licence-vlada-skoly-penize-ucitel.A200813_133327_domaci_flo

TAHIR, Rabail a Alf WANG. *The effect of using Kahoot! for learning – A literature review* [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: doi:<https://doi.org/10.1016/j.compedu.2020.103818>

TED [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.ted.com>

TED Talks [online]. [cit. 2022-12-19]. Dostupné z: <https://www.ted.com>

The future of language education in the light of Covid: Lessons learned and ways forward [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.ecml.at/thefutureoflanguageeducation>

The world's largest ranking of countries and regions by English skills [online], 2022. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.ef.com/wwen/epi/>

Top 10 Marketing Gamification Cases You Won't Forget [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://yukaichou.com/gamification-examples/top-10-marketing-gamification-cases-remember/#.WvHlx1SpnyU>

Treasure chest of resources for learners, parents and teachers in times of Covid-19 [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.ecml.at/Resources/TreasureChestofResources/tabid/4397/language/en-GB/Default.aspx>

Umíme anglicky [online]. [cit. 2022-12-03]. Dostupné z: <https://www.helpforenglish.cz>

What is gamification? [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.biworldwide.com/gamification/what-is-gamification/>

Wordwall [online]. [cit. 2022-12-20]. Dostupné z: <https://wordwall.net>

ZELENÁ KNIHA: Vstříc plně integrovanému audiovizuálnímu světu: růst, tvorba a hodnota [online], 2013. In: . Evropská komise [cit. 2022-12-27]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013DC0231&from=EN>

Zpravodajství 24 [online]. [cit. 2022-12-03]. Dostupné z: <https://zpravodajstvi24.cz>

Diplomové práce k tématu

CAITHAML, Marek, 2021. *M-learning jako podpora výuky pro lektora anglického jazyka*. Praha. Bakalářská práce. Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, Katedra informačních technologií a technické výchovy. Vedoucí práce Leipert, Jiří.

HAAGEROVÁ, Eva, 2021. *Multimédia ve výuce francouzského jazyka*. Praha. Bakalářská práce. Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, Katedra francouzského jazyka a literatury. Vedoucí práce Klinka, Tomáš.

HEJLOVÁ, Karolína, 2018. *Nová média jako součást mediální výchovy na středních školách*. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Katedra mediálních studií. Vedoucí práce Wolák, Radim.

HUSPEKOVÁ, Markéta, 2017. *Historický vývoj mediální didaktiky a její rozsah v České republice*. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Katedra mediálních studií. Vedoucí práce Wolák, Radim.

KRÁLOVÁ, Denisa, 2022. *Volně dostupné online aplikace ve výuce cizích jazyků na základní škole*. Plzeň. Bakalářská práce. Západočeská univerzita v Plzni. Vedoucí práce Benediktová Lenka.

PTÁČKOVÁ, Lucie, 2017. *Role starých a nových médií v edukačním procesu na 2. stupni ZŠ*. Hradec Králové. Bakalářská práce. Univerzita Hradec Králové, Filozofická fakulta. Vedoucí práce PhDr. Michal Tošner, Ph.D.

SVÍTILOVÁ, Tereza, 2016. *Mediální výchova ve výuce cizích jazyků v českých školách*. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Katedra mediálních studií. Vedoucí práce Wolák, Radim.

Teze Diplomové práce

22.3.22
mj

SCHVÁLENO

Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK Teze MAGISTERSKÉ diplomové práce									
TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:									
Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta: Procházková Pavla	Razítko podatelny: <table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td colspan="2" style="text-align: center;">Univerzita Karlova Fakulta sociálních věd</td> </tr> <tr> <td>Došlo dne:</td> <td style="text-align: center;">15-03-2022 -1-</td> </tr> <tr> <td>Čj:</td> <td style="text-align: center;">42 Příloh:</td> </tr> <tr> <td>Přidělena:</td> <td></td> </tr> </table>	Univerzita Karlova Fakulta sociálních věd		Došlo dne:	15-03-2022 -1-	Čj:	42 Příloh:	Přidělena:	
Univerzita Karlova Fakulta sociálních věd									
Došlo dne:		15-03-2022 -1-							
Čj:		42 Příloh:							
Přidělena:									
Imatrikulační ročník diplomantky/diplomanta: 2020/2021									
Fakultní e-mail diplomantky/diplomanta: 43693545@fsv.cuni.cz									
Studijní program/forma studia: prezenční <u>MEDIÁLNÍ STUDIA</u>									
Název práce v češtině: Využití médií při výuce anglického jazyka v ČR									
Název práce v angličtině: Use of media in English lessons in Czechia									
Předpokládaný termín dokončení (semestr, akademický rok – vzor: ZS 2022/2023) (diplomovou práci je možné obhajovat nejdříve šest měsíců od schválení tezi) ZS 2022/2023									
Charakteristika tématu a jeho dosavadní zpracování (max. 1800 znaků): <p>V minulém roce jsem při online studiu velmi intenzivně využívala nová média pro zvládnutí jednotlivých studijních předmětů. Pokoušela jsem se uchopit konkrétní látky z různých úhlů pohledu, tak, jak mi je které mi jednotlivá média mohla nabídnout. Objevovala jsem nové trendy v různých oblastech výuky, mnohé zdroje byly v angličtině. Anglicky od dětství mluvím, věnuji se i překládání a doučování. Zaujalo mě, jak média v posledních letech angličtinu pojímají, nejen pokud jde o obsah v AJ, ale i pokud jde o jazyk samotný. Zjišťovala jsem, co vše mohu pro svou znalost jazyka využít a co mohu využít pro hodiny doučování. V mém okruhu rodiny a přátel je řada učitelů a lektorů, s nimiž jsem tuto problematiku konzultovala. V rámci svého oboru Mediální studia jsem v průběhu magisterského studia absolvovala řadu seminářů na téma nových médií a mediální výuky. Tento teoretický základ jsem připravena použít pro výzkum současného používání médií v konkrétním oboru – výuce anglického jazyka. Ráda bych postihla i odlišnosti v používání médií v posledních letech, v různých podmínkách poskytování výuky v době pandemie koronaviru.</p> <p>V dostupné literatuře ke zvolenému tématu jsem našla více než pět let staré výzkumy na téma mediální výchovy na jednotlivých stupních školního vzdělávání, popř. vztahy předmětu Mediální výchova a výuky cizích jazyků, z minulého roku je bakalářská práce na téma multimediální podpory výuky francouzštiny s výzkumným úkolem podílu multimédií v učebnicích francouzštiny. Pokud mohu z dostupných zdrojů posoudit, téma současného konkrétního zapojení médií do výuky anglického jazyka dosud zpracovávalo nebylo.</p>									
Předpokládaný cíl práce, případně formulace problému, výzkumné otázky nebo hypotézy (max. 1800 znaků): <p>Cílem diplomové práce je zmapovat, jak se v posledních letech zapojila do výuky cizích jazyků stará i nová média, zda je jejich využití zakotveno v osnovách, jak se měnila intenzita používání jednotlivých typů médií v posledních letech v závislosti na pandemii koronaviru, zda je využívání médií ve výuce ovlivněno věkem vyučujících, jaké konkrétní zdroje jsou využívány.</p> <p>Na všechny uvedené a případně další otázky, týkající se této problematiky, které vyplynou v průběhu teoretického zpracování, budu hledat odpovědi v dotazníkovém šetření předloženém učitelům na českých školách a lektorům soukromé výuky a na základě odborné literatury je vyhodnotím ve svém výzkumu, pro nějž použiji kombinaci metod kvalitativních a kvantitativních.</p>									
Předpokládaná struktura práce (rozdělení do jednotlivých kapitol a podkapitol se stručnou charakteristikou jejich obsahu): Úvod 1. Teoretická část: 1. Role médií v oblasti vzdělávání									

<p>1.1. Média zapojovaná do výuky jazyků</p> <p>1.2. Gamifikace ve výuce</p> <p>2. Výzkum: Využití médií při výuce anglického jazyka v ČR</p> <p>2.1. Popis výzkumu</p> <p>2.2. Vývoj využívání médií ve výuce v posledních letech</p> <p> 2.2.1. před pandemií koronaviru</p> <p> 2.2.2. v době distanční online výuky</p> <p> 2.2.3. v současné době</p> <p>2.3. Porovnání zapojování médií do výuky AJ na různých stupních a různých typech škol</p> <p> 2.3.1. Zapojování médií do výuky AJ na 1. stupni ZŠ</p> <p> 2.3.2. Zapojování médií do výuky AJ na 2. stupni ZŠ</p> <p> 2.3.3. Zapojování médií do výuky AJ na gymnáziích a SŠ</p> <p> 2.3.4. Zapojování médií do výuky AJ u soukromých lektorů (v soukromém sektoru)</p> <p>2.4. Odlišnosti ve využití médií pro výuku u pedagogů v různých věkových kategoriích</p> <p>2.5. Zhodnocení dopadu pandemie na využívání médií ve výuce AJ</p> <p>Závěr</p> <p>Použitá literatura</p> <p>Přílohy</p> <p>Předpokládám, že vzhledem k tomu, že se jedná především o kvalitativní výzkum, další kapitoly či podkapitoly mohou vzniknout v procesu práce jako reakce na průběh a výsledky výzkumu.</p>
<p>Vymezení podkladového materiálu (např. titul periodika a analyzované období):</p> <p>Dotazníkový výzkum pro vyučující AJ časově porovnávací užívání médií v jazykové výuce v době před Covidem, při online výuce v době pandemie a v současné době. Velikost zkoumaného vzorku bude maximálně 50 dotazníků od učitelů a lektorů.</p>
<p>Metody (techniky) zpracování materiálu:</p> <p>Kvalitativní výzkum, kombinace kvalitativních i kvantitativních metod</p>
<p>Základní literatura (nejméně 5 nejdůležitějších titulů <u>k tématu a metodě</u> jeho zpracování; u všech titulů je nutné uvést stručnou anotaci na 2–5 řádků):</p> <p>TRAMPOTA, Tomáš a Martina VOJTĚCHOVSKÁ. Metody výzkumu médií. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-683-4.</p> <p>STRAUSS, Anselm L. a Juliet CORBIN. Základy kvalitativního výzkumu: postupy a techniky metody zakotvené teorie. Brno: Sdružení Podané ruce, 1999. SCAN. ISBN 80-85834-60-X.</p> <p>HENDL, Jan. Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-040-2.</p> <p>SEDLÁKOVÁ, Renáta. Výzkum médií: nejužívanější metody a techniky. Praha: Grada, 2014. Žurnalistika a komunikace. ISBN 978-80-247-3568-9.</p> <p>ŠEĐOVÁ, Klára. Média jako pedagogické téma. Pedagogika: časopis pro vědy o vzdělávání a výchově. Praha : Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy v Praze. roč. LIV, č. 1, 2004. str. 19 – 33. ISSN: 0031-3815.</p> <p>BĚLOHRADSKÁ, Jitka. Mediální výchova v praxi škol z pohledu žáků i učitelů. In MAŠEK, Jan; SLOBODA, Zdeněk; ZIKMUNDOVÁ, Vladimíra. Mediální pedagogika v teorii a praxi. Plzeň : Fakulta pedagogická ZČU, 2010. 229 s. ISBN: 978-80-7043- 851-0.</p> <p>BUCKINGHAM, David. Media education: literacy, learning and contemporary culture. Cambridge : Polity Press, 2003. 219 s. ISBN: 0-7456-2830-3.</p> <p>CEBE, Jan; JIRÁK, Jan; TRAMPOTA, Tomáš; WOLÁK, Radim. Stav mediální gramotnosti v ČR. Praha : Rada pro rozhlasové a televizní vysílání, 2011. 74 s.</p> <p>DOUBRAVA, Lukáš. Mediální výchova – nové téma ve výuce. Učitel'ské noviny. č. 44. Praha, 2006.</p> <p>DUDENEY, Gavin. The Internet and the Language Classroom. Cambridge : University Press, 2000. 181 s. ISBN: 0-521-78373-9.</p>
<p>Diplomové a disertační práce k tématu (seznam bakalářských, magisterských a doktorských prací, které byly k tématu obhájeny na UK, případně dalších oborově blízkých fakultách či vysokých školách za posledních pět let)</p>

HAAGEROVA, Eva. <i>Multimédia ve výuce francouzského jazyka</i> . Praha, 2021. Bakalářská práce. Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, Katedra francouzského jazyka a literatury. Vedoucí práce Klínka, Tomáš. HEJLOVÁ, Karolína. <i>Nová média jako součást mediální výchovy na středních školách</i> . 2018. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Katedra mediálních studií. Vedoucí práce Wolák, Radim. HUSPEKOVÁ, Markéta. <i>Historický vývoj mediální didaktiky a její rozsah v České republice</i> . 2017. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Katedra mediálních studií. Vedoucí práce Wolák, Radim. SVÍTLOVÁ, Tereza. <i>Mediální výchova ve výuce cizích jazyků v českých školách</i> . 2016. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Katedra mediálních studií. Vedoucí práce Wolák, Radim.	
Datum / Podpis studenta/ky 14. března 2022	

TUTO ČÁST VYPLŇUJE PEDAGOG/PEDAGOŽKA:	
Doporučení k tématu, struktuře a technice zpracování materiálu:	
Případné doporučení dalších titulů literatury předepsané ke zpracování tématu:	
Potvrzují, že výše uvedené teze jsem s jejich autorem/kou konzultoval(a) a že téma odpovídá mému oborovému zaměření a oblasti odborné práce, kterou na FSV UK vykonávám.	
Souhlasím s tím, že budu vedoucí(m) této práce.	
PhDr. Wolák Radim	14. 3. 2022
Příjmení a jméno pedagožky/pedagoga	Datum / Podpis pedagožky/pedagoga

TEZE JE NUTNO ODEVZDAT VYTÍŠTĚNÉ, PODEPSANÉ A VE DVOU VYHOTOVENÍCH DO TERMÍNU UVEDENÉHO VE VYHLÁŠCE ŘEDITELE INSTITUTU, A TO PROŠÍ ŘEDNICTVÍM PODATELNY FSV UK. PŘIJATÉ TEZE JE NUTNÉ SI VYZVEDNOUT V SEKRETARIÁTU PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY A NECHAT VEVÁZAT DO VÝTISKU DIPLOMOVÉ PRÁCE.

TEZE NA IKSŽ SCHVALUJE GARANT PŘÍSLUŠNÉHO STUDIJNÍHO PROGRAMU.

Seznam příloh

Příloha č. 1: Dotazník str. 1 – 6

Příloha č. 2: Znalost výukových nástrojů (graf)

Příloha č. 3: Nejčastěji využívané aplikace a webové stránky (graf)

Příloha č. 4: Využívání starých versus nových médií (graf)

Využití médií při výuce anglického jazyka v ČR

Dobrý den,

ráda bych Vás požádala o vyplnění krátkého dotazníku. Jsem studentka oboru Mediální studia na FSV UK a Vaše názory a zkušenosti mi pomohou s výzkumem k magisterské diplomové práci na téma

Využití médií při výuce anglického jazyka v ČR.

Dotazník je zcela anonymní.

Předem mnohokrát děkuji za Váš čas a ochotu při vyplňování dotazníku.

Bc. Pavla Procházková

1 Základní informace: způsob, místo výuky

- lektor AI 1. stupeň ZŠ 1. stupeň ZŠ s rozšířenou výukou AJ 2. stupeň ZŠ 2. stupeň ZŠ s rozšířenou výukou AJ
- gymnázium
- jiná SŠ...jaká?

2 Věk učitele:

- do 30 let
 31 - 40 let
 41 - 50 let
 nad 51 let

3 Jste:

- Žena Muž

4 Jaká klasická média používáte pro výuku AJ?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu nebo více odpovědí*

- učebnice pracovní sešity časopisy rádio tv
- jiná..

5 Využíváte nebo využívali jste někdy pro výuku anglického jazyka nová média?

Ano Ne

6 Vypište, prosím, jaká nová média pro výuku znáte (konkrétní webové stránky, aplikace, hry...)

7 Slyšeli jste někdy o těchto zdrojích?

	neslyšel	slyšel jsem, ale nevyžívám	vyžívám
LiveWorksheets.com	☐	☐	☐
Kahoot	☐	☐	☐
Breakingnewsenglish.com	☐	☐	☐
Learnenglishteens Learnenglishkids	☐	☐	☐
Duolingo	☐	☐	☐
Quizlet	☐	☐	☐
Goosechase	☐	☐	☐
Wordwall	☐	☐	☐
Memrise	☐	☐	☐
Mentimeter	☐	☐	☐
Nearpod	☐	☐	☐
Socrative	☐	☐	☐
Quizizz	☐	☐	☐

ANKI	☐	☐	☐
Lexilize	☐	☐	☐

8 Využíváte pro výuku jiné internetové zdroje než výše uvedené? Vypište prosím jaké

9 Kterou aplikaci, webovou stránku atd. využíváte ve výuce nejčastěji?

10 Využíváte nová média spíše v přítomnosti dětí, nebo pro samostatnou práci po škole – po výuce?

- společná práce ve třídě samostatná práce ve třídě samostatná práce po škole

11 Zapojovali jste do výuky AI tato média před pandemií koronaviru?

Nápověda k otázce: *Výberte jednu nebo více odpovědí*

- audio cvičení, která byla součástí učebnice
 YouTube
 LiveWorksheets.com
 interaktivní tabule
 webové stránky
 aplikace
 podcasty
 hry
 blogy
 žádná
 jiná..

12 U médií, která jste zapojovali do výuky AI před pandemií koronaviru, uveďte prosím jaká

	1	2	3	4	5
webové stránky	<input style="width: 80px; height: 20px;" type="text"/>	<input style="width: 80px; height: 20px;" type="text"/>	<input style="width: 80px; height: 20px;" type="text"/>	<input style="width: 80px; height: 20px;" type="text"/>	<input style="width: 80px; height: 20px;" type="text"/>
aplikace	<input style="width: 80px; height: 20px;" type="text"/>	<input style="width: 80px; height: 20px;" type="text"/>	<input style="width: 80px; height: 20px;" type="text"/>	<input style="width: 80px; height: 20px;" type="text"/>	<input style="width: 80px; height: 20px;" type="text"/>

podcasty	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
hry	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
blogy	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

13 Zapojovali jste do výuky AJ tato média v době distanční online výuky?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu nebo více odpovědí*

audio cvičení, která byla součástí učebnice
 LiveWorksheets.com
 YouTube
 interaktivní tabule
 webové stránky
 aplikace
 podcasty
 hry
 blogy
 žádná
 jiná..

14 U médií, která jste zapojovali do výuky AJ v době distanční online výuky, uveďte prosím jaká

	1	2	3	4	5
webové stránky	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
aplikace	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
podcasty	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
hry	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
blogy	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

15 Zapojujete do výuky AJ tato média v současné době?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu nebo více odpovědí*

audio cvičení, která byla součástí učebnice
 LiveWorksheets.com
 YouTube
 interaktivní tabule
 webové stránky
 aplikace
 podcasty
 hry
 blogy
 žádná
 jiná..

16 U médií, která do výuky AJ zapojujete v současné době, uveďte prosím jaká

	1	2	3	4	5
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

webové stránky	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
aplikace	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
podcasty	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
hry	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
blogy	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

17 Využíváte ve výuce více klasická, stará média nebo nová média?

Nápověda k otázce: *Rozdělte prosím 100 procent dle míry využívání médií.*

Rozdělte: 100 procent

Klasická, stará média

Nová média

18 Jaká elektronická zařízení využíváte pro výukové účely?

19 Přiměl vás covid k častějšímu využívání nových médií?

Ano Ne

20 Existují média, která byste při výuce rádi využívali, ale učební plán vám na ně nenechává prostor?

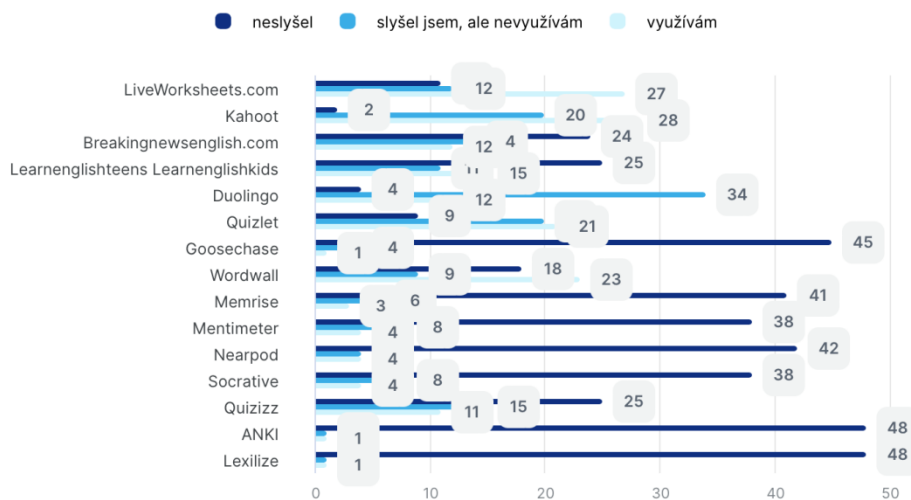
21 Využíváte pro výuku m-learning (osobní el. zařízení studentů)?

Ano Ne

Nezapomeňte prosím odpovědi odeslat stisknutím tlačítka "ODESLAT" níže.

Děkuji Vám za Váš čas!

7. Slyšeli jste někdy o těchto zdrojích?

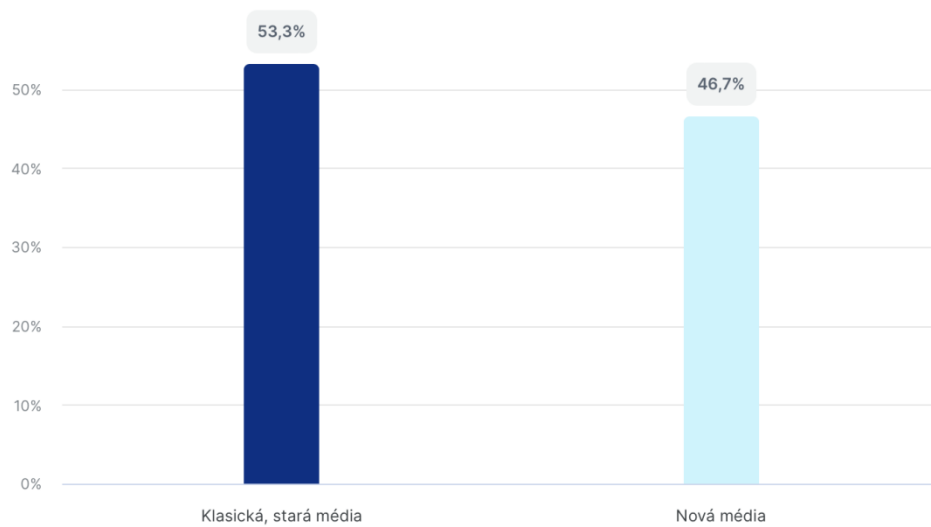
Příloha č. 2

9. Kterou aplikaci, webovou stránku atd. využíváte ve výuce nejčastěji?

Příloha č. 3

17. Využíváte ve výuce více klasická, stará média nebo nová média?

Příloha č. 4